

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/17/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117206288
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8117206288.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu: Mesto Prešov, Hlavná 73, Prešov, IČO: 32 76 46, právne zastúpeného JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, proti žalovanému: PONECO, s.r.o., so sídlom Jesenná 12, Prešov, IČO: 36 707 996, právne zastúpeného JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom so sídlom Jesenná 8, 080 01 Prešov, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 15C/10/2017-819 zo dňa 09.12.2020 v spojení s opravným uznesením č.k. 15C/10/2017-952 zo dňa 07.03.2022, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok v spojení s opravným uznesením.
- II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd I. inštancie samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením rozhodol tak, že:

„I. Súd určuje, že žalobca je vlastníkom parcel A. XXX - orná pôda o výmere 6974 m², A. XXX/X - ostatné plochy o výmere 3362 m² a B. č. XXXX/XX - orná pôda o výmere 284 m², zapísaných na LV č. XXXXX, k. ú. C.,

II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.“

Opravným uznesením rozhodol tak, že:

„Opravuje výrok rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 15C/10/2017-819 zo dňa 09.12.2020 tak, že to správne znie:

„I. Súd určuje, že žalobca je vlastníkom parcel A. XXX - orná pôda o výmere 6974 m², A. XXX/X - ostatné plochy o výmere 3362 m² a B. D. XXXX/XX - orná pôda o výmere 284 m², zapísaných na LV č. XXXXX, k. ú. C.,

II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.“

Súd prvej inštancie ďalej svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobou podanou na tunajšom súde dňa 18.10.2006 a rozšírenou dňa 9.3.2009 sa žalobca domáhal určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXXX, k.ú. C., a to parcel A. č. XXX - orná pôda o výmere 6974 m², A. č. XXX/X - ostatné plochy o výmere 3362 m² a B. č. XXXX/XX o výmere 284 m². Podľa žalobcu v čase vyvlastnenia a zabratia nehnuteľnosti táto bola pôdou, na ktorej bol zriadený Československým štátom cintorín. Právny predchodca žalovaného, E. E., F. G., si neuplatnila reštitučné nároky všeobecne a ani konkrétne k parcelám, ktoré sú predmetom súdneho sporu. Naviac posudzované nehnuteľnosti nebolo

možné ani vydať a to pre zákonnú prekážku uvedenú v § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 229/1991 Zb., a aj v prípade, ak by sa týchto nehnuteľností zmocnil štát bez právneho dôvodu, oprávnená osoba mala uplatniť reštitučný nárok v súlade s podmienkami v zákone č. 229/1991 Zb.. Prejednaním dedičstva po neb. E. E., F. G., bol podľa žalobcu obídený zákon. Navyiac poručiteľka v čase smrti nebola vlastníckou sporných nehnuteľností a preto následné prevody nehnuteľností boli neplatné. Žalobca v žalobe ďalej uviedol, že sa stal vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXXX, k.ú. C., v dôsledku vydržania dobromyseľným užívaním nehnuteľností po dobu viac ako 10 rokov, pričom užívania nehnuteľností sa ujal v podstate v roku 1977 a mal za to, že sa stal oprávneným držiteľom k 1.1.1992. Okrem vydržania malo vlastníctvo prejsť na žalobcu v zmysle zákona o majetku obcí. Žalobca zmluvu o výkone dražby považuje za neplatnú. Mal za to, že vzhľadom na svoj charakter, nehnuteľnosť nemohla byť ani predmetom dražby. Celé konanie o dražbe bolo podľa žalobcu vykonané v rozpore s dobrými mravmi a bolo riadené konateľom žalovaného, ktorý riadil aj celý proces prevodov. Ešte pred tým, ako bol vydaný LV pre vydražiteľa, tento už vykonával prevod nehnuteľností, z čoho vyplýva, že celý proces bol riadený a organizovaný dopredu.

2. V poradí prvým rozsudkom Okresný súd Prešov zo dňa 07.04.2009, č.k. 8C/258/2006-249 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 18.06.2009, č.k. 8C/258/2006-331, žalobe vyhovel.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove ako odvolací súd uznesením zo dňa 28.11.2016 zrušil vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že v prejednávanej veci sa javí, že vlastníkom nehnuteľností sa stal žalobca na základe rozhodnutia o vyvlastnení z 9.8.1977 v súlade s vtedy platnými predpismi a okolnosť, či žalobca bol alebo nebol zapísaný do evidencie nehnuteľností je vzhľadom na evidenčný charakter (ani Občiansky zákonník, ani zák. č. 22/1964 Zb. neviazali nadobudnutie žiadneho vecného práva zápisom do evidencie) nepodstatná. Z uvedeného dôvodu nehnuteľnosti nemohla zdediť E. H. I. a následne ďalej týmito nehnuteľnosťami disponovať, keďže platí, že nevlastník nemôže na iného previesť vlastnícke právo, pretože ho sám nemá („nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet“). Pokiaľ v rade nadobúdacích titulov od E. H. I. až po žalovaného vystupujú prevodné zmluvy, nemohli tieto spôsobiť prevod vlastníckeho práva, keďže v žiadnom prípade ním ani prevodca nedisponoval. Nadobudnutie týmto spôsobom by tu prichádzalo do úvahy v prípade, ak by v rade medzi E. H. I. a žalovaným došlo k originárnemu nadobudnutiu, ktoré by bolo nezávislé od vlastníckeho práva predchodcu, alebo za splnenia podmienok uvedených v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. I. ÚS 549/2015, zo dňa 16.3.2016. Názor žalovaného, že právnou skutočnosťou spôsobujúcou originárne nadobudnutie je dobrovoľná dražba, je nesprávny s poukazom na rozhodnutie č. 61 uverejnené v stanoviskách a rozhodnutiach vo veciach občianskoprávných v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 4/2014. Súd však nemôže posudzovať otázku platnosti konanej dobrovoľnej dražby, pretože sa žalobca v trojmesečnej lehote ustanovenej v § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách nedomáhal vyslovenia jej neplatnosti, čím jeho právo zaniklo a neplatnosť dražby sa tak nemohla posudzovať v inom konaní ani ako otázka predbežná. Podľa odvolacieho súdu nemožno prisvedčiť tvrdeniu, že správanie žalobcu (snaha uzavrieť kúpnu zmluvu s predchodcami žalovanej) nenasvedčovalo tomu, že je vlastníkom. Toto správanie bolo totiž vedené snahou usporiadať vlastnícke vzťahy nielen právne, ale aj evidenčné (v katastri nehnuteľností), a teda o najskôr a čo najefektívnejšie si obstaráť titul, ktorý by umožnil priamy zápis žalobcu ako vlastníka do katastra. Rokovania o „kúpe“ nehnuteľností nemožno v žiadnom prípade považovať za prejav vzdania sa svojho vlastníckeho práva zo strany žalobcu. Odvolací súd uviedol, že najvýznamnejším v prejednávanom prípade je nález Ústavného súdu SR, sp.zn. I. ÚS 549/2015 zo dňa 16.3.2016, podľa ktorého z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany je treba postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp „nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet“, t.j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv, treba prihladiť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niest' nedbalý vlastník. Otázkou dobrej viery nadobúdateľa vlastníckeho práva sa tak všeobecné súdy musia vždy riadne zaoberať pri jeho spochybnovaní treťou osobou. Dobromyseľnosť nadobúdateľa sa má podľa názoru odvolacieho súdu posudzovať prísne, teda, či so zreteľom na všetky okolnosti danej veci mohol byť nadobúdateľ dobromyseľný v čase nadobudnutia nehnuteľnosti, že

predmetné nehnuteľnosti boli vo vlastníctve jeho právneho predchodcu a nie inej osoby. Základným rozlišujúcim kritériom je, či držiteľ veci alebo vykonávateľ práva pri normálnej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti daného prípadu rozumne od neho požadovať, mohol alebo nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec, ktorú fakticky ovláda alebo právo, ktoré vykonáva, patria. Zreteľ je potrebné brať na všetky okolnosti prípadu, avšak najmä na spôsob využívania nehnuteľností, jej polohu a pod.. Odvolací súd na záver uviedol, že úlohou súdu prvej inštancie bude vyriešiť otázku vlastníctva sporných nehnuteľností a posúdiť prípadnú kolíziu ústavných hodnôt.

Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že v súvislosti s predmetným súdnym sporom má mimoriadny význam najmä nález Ústavného súdu SR, sp.zn. I. ÚS 549/2015, zo 16. marca 2016, podľa ktorého z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany je treba postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t.j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv, treba prihliadnúť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.

Na úvod je potrebné spomenúť uznesenie Ústavného súdu SR, sp.zn. II. ÚS 223/2020, 26. mája 2020 (rozhodnutie o sťažnosti proti uzneseniu NS SR z 27. júna 2019, sp.zn. 4Cdo102/2017), podľa ktorého k záveru NS SR, že sa (v rozhodovacej praxi ÚS SR) presadil ním prezentovaný názor, ktorý v takýchto prípadoch ÚS SR konzistentne judikuje, ÚS SR konštatuje, že NS SR ako príklady takejto konštantnej judikatúry ÚS SR uviedol len rozhodnutia jedného senátu ÚS SR, ktorý sa odchýlil od predchádzajúcej judikatúry ÚS SR bez toho, aby vec predložil plénu ÚS SR na zjednotenie odchylných názorov, preto (ÚS SR) nezdieľa názor, že ide o konštantnú judikatúru, ktorou bola prelomená zásada tzv. nemo plus iuris vo všeobecnosti. Zároveň si ÚS SR uvedomuje, že život je pestrý a prináša aj prípady, keď nie je možné v záujme zachovania, resp. nachádzania spravodlivosti uplatňovať a aplikovať zásady mechanicky, preto je vôbec otáznosť, či na danú problematiku bude možné formulovať jednoznačné stanovisko aplikovateľné na každý prípad, pretože každý prípad má svoje špecifiká. Každopádne by k tomuto malo dôjsť riadne na pôde pléna ÚS SR. Z uvedeného rozhodnutia teda vyplýva, že právne závery v obdobných rozhodnutiach (sp. zn. I. ÚS 151/2016, sp. zn. I. ÚS 460/2017, sp. zn. I. ÚS 92/2018) nemožno považovať za konštantnú judikatúru Ústavného súdu SR.

V súvislosti s problematikou prelomenia zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ a nadobudnutia nehnuteľnosti od nevlastníka súd poukazuje na rozsudok NS SR z 26. januára 2017, sp.zn. 3Cdo223/2016, ktorý uvádza, že na rovnakom právnom náhľade na možnosti nadobudnutia vlastníctva nehnuteľnosti od toho, kto nie je (nebol) jej vlastníkom, zotrúva aj odborná právnická literatúra, v ktorej sa uvádza napríklad to, že „vo vzťahu k možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy sa možno stotožniť s právnym názorom, podľa ktorého OZ de lega lata možnosť dobromyseľného nadobudnutia vlastníctva od nevlastníka neupravuje ako pravidlo, ale len ako výnimku z pravidla (pozri napr. nadobudnutie vlastníckeho práva pri prevode od tzv. nepravého dediča podľa § 486 OZ) a dobromyseľnosť kupujúceho nemôže nahradiť chýbajúce vecné oprávnenie právneho predchodcu predávajúceho. Tieto výnimky z pravidla nemožno ľubovoľne rozširovať bez toho, aby takúto možnosť zákonodarca pripustil. Preto je nutné zotrvať na dôslednom uplatnení zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ aj v prípadoch, ktoré sa môžu javiť ako nespravodlivé. Aj z hľadiska predvídateľnosti rozhodovania súdnej moci je preto potrebné odmietnuť možnosť nadobudnúť vlastnícke právo od nevlastníka len na základe princípu ochrany dobrej viery aj v iných prípadoch ako tých, ktoré Občiansky zákonník výslovne upravuje“ (viď publikáciu Občiansky zákonník II., Števček, Dulak, Bajánková, Fečík, Sedlačko, Tomašovič a kol., Nakladateľství C. H. Beck, 2015, str. 2087). V tejto súvislosti súd tiež poukazuje aj na rozsudok NS SR z 28. júna 2017, sp. zn. 3 Cdo 115/2016, ktorý uvádza, že prijatie právneho názoru, v zmysle ktorého pri nadobudaní vlastníckeho práva prevádzanej nehnuteľnosti má právotvorný účinok sama dobrá viera (bez ohľadu na dĺžku doby, po ktorú trvala) nadobúdateľa v to, že kupuje od vlastníka a že zápis vlastníctva v katastri nehnuteľnosti zodpovedá právnomu stavu, by viedlo k obsolentnosti tých ustanovení právneho poriadku SR o vydržaní, ktoré právnou relevanciu priznávajú (až) dobrej viere pretrvávajúcej po stanovenú (vydržaciú) dobu. Tento názor by [bez adekvátneho legislatívneho podkladu] negoval dosiaľ platnú a

účinnú hmotnoprávnú úpravu a bez ďalšieho by povyšoval dobrú vieru (dobromyseľnosť) nadobúdateľa nad už spomenutú zásadu *nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet*. Práve so zreteľom na princíp právnej istoty a predvídateľnosti rozhodovania súdov - by k zmene náhľadu na tak významnú zásadu súkromného práva nemalo dôjsť bez primeraného legislatívneho vyjadrenia, teda len na základe „nového“ (opačného) výkladu doterajších ustanovení právneho poriadku, ktorý by podal súd v niektorej individuálnej veci.

Z vykonaného dokazovania v predmetnom konaní je zrejmé, že nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXXX, k.ú. C., v čase smrti poručiťky - E. E. F. G. dňa X.X.XXXX neboli reálne v jej vlastníctve a preto ani nemohli prejsť na dedičku E. H. I., nar. X.XX.XXXX. V zmysle zásady, podľa ktorej „nikto nemôže previesť na iného viac práv, než má sám“ dedička E. H. I. nemohla uzavrieť dňa 11.8.2006 platnú kúpnu zmluvu, kde ako kupujúci vystupoval E. C.. V dôsledku toho je absolútne neplatný aj následný prevod spočívajúci v Kúpnej zmluve zo dňa 15.8.2006 na kupujúceho spoločnosť Cartes, s.r.o., ako aj zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam podpísaná dlžníkom spoločnosťou Cartes, s.r.o. a veriteľom spoločnosťou BENC, s.r.o. a na jej základe uzavretá zmluva o vykonaní dražby zo dňa 28.11.2006. Absolútna neplatnosť právneho úkonu (*negotium nullum*) nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona (*ex lege*) a hľadá sa naň, ako keby nebol urobený. Táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatný právny úkon nemôže podľa súdu spôsobiť právne následky ani v prípade, ak na jeho základe, t.j. na podklade neplatnej zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti a následne zmluvy o vykonaní dražby, je neskôr zrealizovaná dražba podľa zákona o dobrovoľných dražbách. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR z 18.12.2012, sp. zn. 2 MCdo/20/2011, ak ten, vec ktorého bola dražená v rámci dobrovoľnej dražby, nebol jej vlastníkom, nestal sa vydražiteľ príklepom a zaplacením ceny dosiahnutej vydražením vlastníkom draženej veci a to ani v prípade, že bol inak zachovaný postup podľa § 10 až § 33 zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (uznesenie Najvyššieho súdu SR). Niet preto dôvodu, prečo by sa zásada „*nemo plus iuris*“ nemala vzťahovať aj na ďalší inštitút zmluvnej povahy a to dobrovoľnú dražbu. To znamená, že ani platná dobrovoľná dražba, proti ktorej v lehote uvedenej v § 21 zákona č. 527/2002 Z.z. nebola podaná žaloba o neplatnosť, nemôže spôsobiť nadobudnutie vlastníckeho práva vydražiteľom, ak navrhovateľ dražby (alebo záložca) nebol sám vlastníkom predmetu dražby. Opačnému výkladu by okrem toho, že mu chýba zákonný podklad, bránil čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého musí byť výklad zákonov v súlade s ústavou. Ak teda dražba nepredstavuje originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva, v dôsledku vyššie uvedeného nie je platná ani zmluva o prevode sporných nehnuteľností medzi vydražiteľom a žalovaným uzavretá dňa 8.2.2007.

Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu preskúmal vlastnícke právo nadobúdateľa (žalovaného) sporných nehnuteľností na základe jeho dobrej viery. Posúdenie toho, či nadobúdateľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť nadobúdateľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že nadobúda nehnuteľnosti, ktoré jeho predchodca nevlastní. Dobrá viera sa teda musí vzťahovať k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda k právnemu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva. Predpokladom dobromyseľnosti je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o psychický stav, o vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje aj navonok, a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci. Pri právnických osobách sa dobromyseľnosť skúma pri osobe oprávnenej konať za právnickú osobu, teda u štatutárneho zástupcu. Dobrá viera zaniká v okamžiku, kedy sa zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec právom patrí.

Podľa názoru súdu prvej inštancie podstatným v tomto prípade je fakt, že tak žalovaný a ani jeho právny predchodcovia nikdy nedržali a teda nemali faktickú moc nad spornými nehnuteľnosťami, čo rozhodne spochybňuje ich dobrú vôľu pri ich nadobudnutí a prevode. Súd má za to, že žalovaný subjekt nemohol byť dobromyseľný pri nadobudnutí sporných nehnuteľností predovšetkým z toho dôvodu, že jeho konateľ, C. J., bol zároveň štatutárnym zástupcom spoločnosti Cartes, s.r.o., ktorej bolo dňa 23.11.2006 doručené uznesenie súdu o nariadení predbežného opatrenia, z ktorého vyplýva, že žalobca sa vo veci samej domáha určenia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Navyše C. J. nazrel aj do súdneho spisu skôr, a to už dňa 19.10.2006, z ktorého si nechal vyhotoviť fotokópiu žaloby. Na základe uvedeného teda žalovaný zastúpený C. J. nemohol byť pri uzavretí kúpnej zmluvy dňa 8.2.2007 v absolútnej dobrej viere, že nadobúda vlastníctvo od skutočného vlastníka predmetných nehnuteľností.

Okrem toho podľa názoru súdu žalovaný subjekt zastúpený uvedeným štatutárom nekonal s náležitou opatrnosťou, nakoľko mal vedomosť o tom, že na sporných nehnuteľnostiach sa nachádza cintorín, čo dokazuje aj Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 10.8.2006 uzavretá medzi konateľom žalovaného a E. H. I.. Ak by žalovaný postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, mohol totiž zistiť, že ostatné časti cintorína sú vo vlastníctve žalobcu, resp. cirkvi, čo by v ňom muselo vyvolať pochybnosť v tom, či vec, ktorú chcel nadobudnúť do svojho vlastníctva, skutočne patrí H. C., resp. že predtým patrila dedičke, E. H. I..

Okrem toho zo skutočností, ktoré vyplynuli v tomto konaní, je podľa súdu zrejmé, že už E. H. I. pre prevode nehnuteľnosti na E. C. nemohla byť v dobrej viere, že jej sporné pozemky patria, nakoľko sám žalovaný na pojednávaní dňa 11.9.2018 uviedol, že menovaná sa pôvodne chcela domáhať reštitúcie pozemkov, z čoho vyplýva, že si musela byť vedomá toho, že sporné nehnuteľnosti už nemôžu patriť jej právnej predchodkyňi aj vzhľadom ku skutočnosti, že v čase dedičského konania bol na nich zriadený cintorín. Ďalej je nutné poukázať na to, že E. C. ako prvý nadobúdateľ nehnuteľností od dedičky E. H. I. len jeden deň po nadobudnutí vlastníckeho práva (14.8.2006) previedol sporné nehnuteľnosti kúpnu zmluvou na spoločnosť Cartes, s.r.o. (15.8.2006) a to za rovnakú cenu, za akú ju nadobudol od E. H. I., t.j. 6.903.000,- Sk, teda bez zisku, čo je minimálne nezvyčajné. E. C. mal kúpnu cenu vyplatiť formou prevodu na účet E. H. I., pričom spoločnosť Cartes, s.r.o. mala kúpnu cenu uhradiť predávajúcemu už iba v hotovosti. Z webovej stránky foaf.sk súd zistil, že žalovaný je prepojený so spoločnosťou LECRAST, spol. s r.o., v ktorej bol E. C. jedným z jej spoločníkov a taktiež aj konateľom, pričom na otázku súdu konateľ žalovaného potvrdil, že sa s menovaným poznal v období kúpy sporných nehnuteľností. Žalovaný ďalej v konaní namietal, že žalobca mohol napadnúť dražbu, keďže o nej vedel. Z výpovede J. E. I. vyplýva, že právny zástupca navrhovateľa dražby (BENC, s.r.o.) sa ponúkol, osobne doručiť alebo zabezpečiť doručenie oznámenia o dražbe na daňový a mestský úrad. Z uvedeného neštandardného postupu pri dražbe, kedy písomnosti dražobníka boli doručované osobne navrhovateľom dražby, vyvstáva dôvodná otázka, či k doručeniu oznámenia o dražbe žalovanému dňa 4.12.2006 skutočne aj došlo, vzhľadom na v tom čase už jestvujúci konflikt záujmov medzi žalobcom a navrhovateľom dražby ohľadom sporných nehnuteľností, keďže žaloba bola o určenie vlastníckeho práva bola podaná na súde už dňa 18.10.2006. Tieto pochybnosti umocňuje aj fakt, že oznámenie o výsledku dražby bolo už doručované prostredníctvom pošty. Na obranu postupu dražobníka neobstojí ani tvrdenie jeho konateľa, že právny zástupca mal záujem na urýchlennom priebehu dražby, keďže iným subjektom (katastrálny úrad, Notárska komora SR, Cartes, s.r.o.) bolo oznámenie o dražbe doručené poštou, pričom nemožno mať žiadne pochybnosti, že aj doručenie oznámenia o dražbe žalobcovi by bolo úspešné v približne rovnakom čase. Svedok, H. C., na pojednávaní uviedol, že sa dostal do omylu, nakoľko v skutočnosti chcel kúpiť pozemky, za účelom výstavby, no z Oznámenia o dražbe Zn. 8/2006 zo dňa 4.12.2006 bol pred dražbou informovaný, že na značnej časti oceňovaných parciel je postavený cintorín s hrobkami zosnulých a preto jeho tvrdenie, že chcel kúpiť pozemky za účelom výstavby nezníe dôveryhodné. H. C. tieto pozemky následne predal, no nie žalobcovi, u ktorého sa informoval o charaktere sporných pozemkov, ale žalovanému, pričom v konaní nevyplývali žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že by sa s ponukou ich predaja najprv obrátil na mesto vzhľadom na účel, ktorému slúžia. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že H. C. splnomocnil K. C. I., aby ho na dražbe zastupoval, pričom o prepojení medzi K. C. I. a K. C. J. bolo pojednávané vyššie. Ďalšie otázky sa natiškajú ohľadom platnosti zmluvy o pôžičke a zmluvy o zriadení záložného, nakoľko z dokazovania vyplynulo, že v čase ich uzavretia sa štatutárny zástupca spoločnosti BENC, s.r.o. nezdržoval v Slovenskej republike, a vyjadrenia žalovaného ohľadom spôsobu ich uzavretia pôsobia rozporuplne, keďže C. J. pred policajným orgánom najprv uviedol, že s L. A. nebol v rozhodnom čase (t.j. v čase uzavretia zmlúv) v kontakte, no neskôr v tomto konaní uviedol, že sa ním stretával na M., resp. že zmluvy mohli byť ním podpísané a odoslané prostredníctvom pošty. Zmluva o pôžičke je reálny kontrakt, ktorý vyžaduje odovzdanie požičané finančné prostriedky, pričom pri sume 10.000.000,- Sk je prinajmenšom otázne, či k ich odovzdaniu v hotovosti v skutočnosti došlo a teda či sa nejednalo o fiktívnu pôžičku vzhľadom na prepojenosť, resp. spriaznenosť osôb, ktoré ju uzavreli.

Podľa názoru súdu prvej inštancie všetky vyššie uvedené okolnosti vo svojom súhrne vytvárajú obraz toho, že celý vyššie popísaný postup bol koordinovaný a vopred naplánovaný žalovaným, resp. jeho konateľom. V danom prípade zo strany žalovaného šlo o konanie v zjavne zlom úmysle a v rozpore s dobrými mravmi. Cieľené prevody mali podľa súdu za cieľ vyvolať dojem „právne čistého“ nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, na ktorých je zriadený cintorín ako miesto odpočinku a piety, ktoré podľa súdu nemá byť predmetom obchodovania. Skutočný úmysel nadobúdateľa ako naložiť so spornými pozemkami preukazuje inzerát v Prešovskom večerníku vydanom dňa XX.X.XXXX, ročník N., č. XXXX, z ktorého vyplýva, že žalovaný chcel odpredať hrobové miesta

pozostalým príbuzným pochovaných, a to len dva mesiace od ich nadobudnutia. Žalovaný teda vôbec nemal v pláne sa o nadobudnuté pozemky a hrobové miesta starať tak, ako to činí žalobca prostredníctvom svojho podniku. Uverejnením takéhoto inzerátu chcel žalovaný nepochybne vyvolať tlak na žalobcu, aby od neho sporné pozemky odkúpilo, resp. sa s ním vyrovnalo iným spôsobom, berúc za rukojemníkov pozostalých príbuzných, ktorí mohli pristúpiť na tento návrh žalovaného aj z obavy o možné zrušenie hrobových miest. Takéto konanie žalovaného sa však prieči takému výkonu práv a povinností, ktoré sú v súlade s pravidlami demokratickej spoločnosti a jej morálky, s princípmi právneho štátu, občianskej spolupatričnosti, slušnosti, vzájomnej tolerancie, ohľaduplnosti a rešpektu. Podľa súdu konaním žalovaného došlo k zjavnému zneužitiu práva s cieľom dosiahnuť výsledok, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Týmto výsledkom malo byť odpredávanie hrobových miest pozostalým na mestskom cintoríne v Prešove, čo by podľa súdu znamenalo neprimeraný zásah do dobromyseľne nadobudnutých práv pozostalých, ktorí v dobrej viere na svoje náklady zriadili pomníky a starajú sa o miesta posledného odpočinku svojich blízkych, pričom za hrobové miesta platia poplatky. Takéto konanie v rámci občianskoprávných vzťahov nemôže podľa súdu požívať právnu ochranu.

Súdu prvej inštancie z jeho činnosti je známe že konateľ žalovaného nadobúdala nehnuteľnosti pod verejnými stavbami, pričom následne si voči verejnoprávnym subjektom uplatňoval náhrady z dôvodu ich existencie týchto objektov pozemkoch, ktoré nadobudol do svojho vlastníctva. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 2. júla 2019 k sťažnosti č. 4014/12, ktorým tento súd v prípade J. proti Slovenskej republike nárok sťažovateľa pre namietané porušenie článku 6 ods. 1 Dohovoru zamietol. Sťažovateľ podal v decembri 2008 proti Mestu Prešov žalobu na náhradu bezdôvodného obohatenia žalovaného vo vzťahu k štyrom pozemkom, na ktorých boli v sedemdesiatych rokoch (bez úpravy dotknutých právnych vzťahov) vybudované cesty a chodníky patriace mestu. Sťažovateľ pozemky kúpil v roku 2007 od fyzickej osoby, ktorá ich zdedila. ESLP vo svojom rozhodnutí zdôraznil, že v posudzovanom prípade bol sťažovateľov nárok zamietnutý pre rozpor s dobrými mravmi, a to vzhľadom na veľmi špecifické okolnosti, najmä dobrovoľné nadobudnutie majetku s plným vedomým jeho stavu a uplatňovanie podobných nárokov v mnohých iných prípadoch, bez skutočnej snahy o úpravu vzťahu medzi vlastníctvom a užívaním. Poukázal na to, že v čase rozhodovania vnútroštátnych súdov už bol aspoň jeden podobný prípad, v ktorom súdy na všetkých stupňoch aplikovali § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a teda po celý čas konania bol úspech sťažovateľovej žaloby otvorene podmienený absenciou okolností rozporu s dobrými mravmi. ESLP uviedol, že za týchto okolností nemožno tvrdiť, že sťažovateľ uplatňoval niečo iné, než špekulatívny občianskoprávny nárok. Uvedené rozhodnutie podľa názoru súdu len potvrdzuje zámer žalovaného ako sa nadobudnutými spornými nehnuteľnosťami naložiť.

Ohľadom argumentácie žalobcu o neplatnosti vzniku spoločnosti BENC, s.r.o. z dôvodu neplatnej generálnej plnej moci udelennej štatutárom tejto spoločnosti K. C. J., ktorý podal návrh na zápis tejto spoločnosti do Obchodného registra, poukazujúc pritom na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 353/2012, zo dňa 1.8.2012, má súd za to, že v otázke zastúpenia na základe plnomocenstva je právna úprava vo vzťahu k fyzickým osobám a právnickým osobám úplne rovnaká. To znamená, že ako fyzické, tak i právnické osoby, môžu konať buď osobne alebo sa môžu dať zastúpiť zástupcom, a to všetkých veciach. Kým konanie štatutárneho orgánu právnickej osoby je konaním v mene právnickej osoby, t.j. vlastným priamym konaním právnickej osoby (prostredníctvom orgánu tvoriaceho jej integrálnu súčasť), tak konanie ostatných osôb je považované za konanie „za právnickú osobu“, t.j. konaním v zastúpení. Uvedený záver je pritom v súlade s publikovanými názormi odbornej verejnosti (FEKETE, I.: Občiansky zákonník. 1. Veľký komentár. Bratislava: Eurokódex 2011, s. 214). Ústavný súd v rámci svojej argumentácie prijíma na základe znenia ustanovenia § 20 ods. 1 Občianskeho zákonníka závery bez toho, aby sa vysporiadal s dikciou ostatných súvisiacich ustanovení právnych predpisov (napr. § 13 ods. 1 Obchodného zákonníka). Na základe uvedeného námietka neplatnosti generálneho plnomocenstva, v dôsledku čoho nemohla platne vzniknúť spoločnosť BENC, s.r.o., a následne ani zmluva o pôžičke, nie je podľa názoru súdu dôvodná.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná a preto jej v celom rozsahu vyhovel.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

3. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil, a to tak, že žalobu zamietne a aby rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný v odvolaní chronologicky poukázal na vývoj prejednávanej veci vo vzťahu k rozhodnutiam súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky a dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel v odvolaní napadnutom rozsudku k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo zakladá odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. a napádaný rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo zakladá odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.

Poukázal na to, že originárne sa nadobúda vlastníctvo vytvorením novej veci, spracovaním veci, nadobudnutím úžitkov a prírastkov veci, prisvojením si veci. K týmto prípadom možno priradiť aj nadobudnutie vlastníctva zo zákona, rozhodnutím štátneho orgánu alebo vydržaním. Možno tu zahrnúť aj nadobudnutie vlastníckeho práva príklepom licitátora (za podmienky, že vydražiteľ zaplatí požadovanú cenu).

Z uvedeného vyplýva, že po splnení dvoch zákonných predpokladov, t.j. udelením príklepu a zaplacením ceny dosiahnutej vydražením, sa vydražiteľ stáva vlastníkom vydražených nehnuteľností ku dňu udelenia príklepu.

Pri výklade o spôsoboch nadobúdania vlastníctva treba klásť dôraz na originárne (pôvodné, neodvedené, prvotné) spôsoby nadobudnutia vlastníctva. Pôvodnosť spočíva v tom, že právo vlastníka sa neodvodzuje od žiadneho právneho predchodcu. Originárne nadobudnuté vlastníctvo má obsah, ktorý vopred vylučuje uplatnenie zásady, že nikto nemôže na druhého previesť viac práv, než má sám. Nadobudnutie vlastníctva originárnym spôsobom totiž vylučuje stotožniť tento obsah s oprávneniami predošlého vlastníka, ktoré z rozličných dôvodov mohli byť zúžené alebo modifikované rozmanitými obmedzeniami obsahu vlastníckeho práva.

Dobrovoľná dražba sa v danom prípade uskutočnila dňa 11.01.2007. Týmto dňom začala plynúť trojmesačná prekluzívna lehota, v ktorej bolo možné podať žalobu o určenie jej neplatnosti. Uvedená lehota uplynula dňa 11.04.2007, v jej priebehu nikto neuplatnil na súde právo podľa § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. voči účastníkom dražby. Márnym uplynutím tejto lehoty zaniklo aj právo žalobcu na určenie neplatnosti dražby a v tomto konaní ho z dôvodu preklúzie, nedostatku aktívnej ako aj pasívnej legítimácie, rozdielneho predmetu konania, nebolo možné priznať.

Žalovaný nadobudol sporné nehnuteľnosti do svojho vlastníctva od H. C., na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad vlastníckeho práva bol povolený pod č. V 648/2007, dňa 16.02.2007. H. C. tieto nehnuteľnosti vydražil podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách dňa 11.01.2007. Žalovaný sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania, jeho postup bol v súlade so zákonom, pokiaľ na základe kúpnej zmluvy nadobudol predmet sporu do svojho vlastníctva.

Súd prvej inštancie postupoval v prejednávanej právnej veci ukážkovo svojvoľne a jeho rozhodnutie je preto nepreskúmateľné a zmätočné. Súd prvej inštancie sa totiž vôbec nezaoberal a ani nevychádzal z rozhodnutia, ktorým bol viazaný, a to z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 448/2010 z 13.04.2011, a ani nemohol (a možno asi o ňom ani nevie) pretože v odvolaní napadnutom rozsudku samosudca tento nález ani raz nespomenul a nie to, aby z neho, ako to pre súd vyplýva z ust. § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z.z., vychádzal, keďže ním bol viazaný.

Pokiaľ teda Ústavný súd SR v náleze sp. zn. III. ÚS 448/2010 z 13.04.2011 vyslovil právny názor, že sa stotožňuje s námietkami sťažovateľky - uvedenými v sťažnosti, ako aj s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok sp.zn. 3Cdo272/2007, uznesenie sp.zn. 2Cdo66/2008, 3Cdo186/2010) a zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu Prešov sp.zn. 8Co/138/2009, 8Co/139/2009 z 21.01.2010, ktorým bol potvrdený rozsudok OS Prešov sp.zn. 8C/258/2006 zo 07.04.2009 v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 02.03.2010 postupom podľa § 219 O.s.p., je postup súdu prvej inštancie, ktorý opätovne posudzoval to, čo už bolo ústavným súdom - cit. nálehom sp.zn. III. ÚS 448/2010, záväzným aj pre súd prvej inštancie právne posúdené, výslovne nesprávny a v rozpore so zákonom.

Žalovaný k veci dodáva, že ak nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 448/2010 nebol zrušený, platí v ňom vyslovený právny názor (ktorým je súd prvej inštancie viazaný), a to že: „dražba uskutočnená podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách je neplatná, ak jej neplatnosť určí súd; neplatnosť dražby pritom súd nemôže posudzovať v inom konaní než v konaní podľa § 21 ods. 2 uvedeného zákona. ...“ str. 14 ods. 3 nálezu. Ak je predmetná dobrovoľná dražba, ktorá sa konala dňa 11.01.2007 platná, vlastníkom veci je vydražiteľ a vlastníkom veci pred dražbou (skutočnému či fiktívnemu, ktorý bol či nebol účastníkom dražby) zaniká vlastnícke právo k vydraženej veci, a to aj vtedy, ak vlastník (aj skutočný) o dražbe nevedel. Úvahy súdu prvej inštancie sú irelevantné aj z hľadiska zásady, že práva patria bdelym a nie spiacim, keďže žalobca mal vedomosť o konaní, a aj o výsledku dražby – pozri:

- Žiadosť o uverejnenie, oznámenie o dražbe doručené žalobcovi dňa 04.12.2006,
- Oznámenie o výsledku dražby doručené žalobcovi dňa 06.01.2007, nachádzajú sa v spise.

Ak predmetná dobrovoľná dražba je platná, vlastníkom veci sa stal vydražiteľ H. C. bez ohľadu na vlastnícke právo navrhovateľa dražby. Ústavný súd SR tým, že v odôvodnení nálezu sp. zn. III. ÚS 448/2010 uviedol, „taktiež sa možno stotožniť s námietkou sťažovateľky, že pokiaľ žalobca tvrdí, že k zápisu jeho vlastníckych práv „nedošlo len v dôsledku administratívneho nedopatrenia (...) s poukazom na originárne nadobudnutie predmetu konania právnym predchodcom sťažovateľa je nepodstatné skúmanie relevantnosti vyvlastnenia“, vyslovil právny názor, že právny predchodca žalovaného nadobudol sporné nehnuteľnosti originárnym spôsobom.

Ak teda v prejednávanej právnej veci už bola Ústavným súdom SR pre strany sporu vyriešená otázka – aplikovaná zásada, že dobrovoľná dražba zbavuje vlastníckeho práva aj osobu, ktorá nebola účastníkom dobrovoľnej dražby a že predmetná dobrovoľná dražba je originárnym nadobudnutím vlastníckeho práva, keďže to vyplýva z odvolania žalovaného z 22.06.2009 (str. 10, posledný ods. a str. 11, ods. 1.) a z odôvodnenia nálezu sp. zn. III. ÚS 448/2010 (str. 15, ods. 2.), nemôže potom súd prvej inštancie vychádzať ani z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 20/2011, či dokonca ho teraz aplikovať na prejednanú právnu vec. V prejednávanej právnej veci je totiž aj pre súd prvej inštancie nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 448/2010 záväzný právny názor, že právny predchodca žalovaného nadobudol sporné pozemky originárnym spôsobom.

Pričom čo sa týka rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 20/2011, ktoré s poukazom na väzanosť súdu prvej inštancie v prejednávanej právnej veci nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 448/2010, na prejednanú právnu vec nedopadá, poukazuje žalovaný na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo 62/2019 z 22.05.2019, v ktorom najvyšší súd uviedol, že „skutočnosti uvedené v bode 32 tohto rozhodnutia, potom síce nasvedčujú tomu, že je možné domáhať sa určenia vlastníckeho práva k predmetu dražby aj v prípadoch platnej dobrovoľnej dražby, proti ktorej v lehote uvedenej v § 21 zákona o dobrovoľných dražbách nebola podaná žaloba o neplatnosť, avšak cieľom uvedeného bolo chrániť skutočného vlastníka predmetu dražby, ktorý sa o priebehu dražby nedozvedel, keďže nebol jej navrhovateľom ani záložcom.“ V prejednávanej právnej veci však, žalobca vedel o začatí konania dražby a vedel aj o ukončení dražby a výsledku dražby (bod 39.).

Preto už samotná okolnosť, teda to, že súd prvej inštancie opätovne posudzoval otázku, že „nikto nemôže previesť na iného viac práv, než ma sám“ aj keď táto otázka už bola v konaní s konečnou platnosťou záväzne vyriešená, znamená, že súd týmto svojím postupom porušil základné právo žalovaného na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie.

Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie absolútne nerešpektuje nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 448/2010 zo dňa 13.04.2011, hoci ním bol súd prvej inštancie viazaný, čím zároveň zo strany súdu prvej inštancie došlo aj k flagrantlymu porušeniu ust. § 220 ods. 2 C.s.p. a napadnuté rozhodnutie je preto nezlučiteľné s ústavnými princípmi, je v rozpore s princípom právneho štátu, princípom právnej istoty, ako aj s požiadavkou ochrany základných práv a slobôd.

Princípu práva na spravodlivé súdne konanie zodpovedá povinnosti všeobecných súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť, pričom sa musia vysporiadať s námietkami uvádzanými účastníkmi konania, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. Pokiaľ to tak súdy neurobia, založia tým nepreskúmateľnosť nimi vydaných rozhodnutí, a spravidla tak aj ich protiústavnosť. Ak nie sú totiž zrejmé dôvody tohto ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje.

V prejednávanej právnej veci, tým, že súd prvej inštancie ignoroval všetku skutkovú argumentáciu žalovaného, a to že žalobca chcel sporné pozemky od právnych predchodcov žalovaného odkúpiť a/alebo prenajať, že vedel o konaní predmetnej dobrovoľnej dražby, že vedel o výsledku dražby, že žalobca sa nedomáhal na súde či u dražobníka upustenia od dražby, že žalobca nepodal návrh na určenie neplatnosti dražby a takisto, že ignoroval kasačné rozhodnutie ústavného súdu v prejednávanej právnej veci sp. zn. III. ÚS 448/2010 z 13.04.2011 (ktoré v odvolaní napadnutom rozhodnutí ani len nespomenul), ktorým bol viazaný, porušil základné právo žalovaného na spravodlivé súdne konanie.

V prejednávanej veci sa súd prvej inštancie nedostatočne vysporiadal aj s otázkou, dobrej viery právnych predchodcov žalovaného a samotného žalovaného. Všeobecne je možné uviesť, že princíp dobrej viery (chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov) je možné chápať ako jeden z kľúčových prejavov princípu právnej istoty, ktorý je odvoditeľný z normatívneho princípu právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy). Pričom Ústavný súd ČR v zhodne s Najvyšším súdom ČR zastávajú názor, že podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2013, resp. do 31. decembra 2014 za platnosti starého Občianskeho zákonníka – zákon č. 40/1964 Sb., bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti evidovanej v katastri nehnuteľností od nevlastníka, a to na základe dobrej viery nadobúdateľa v zápis v katastri nehnuteľností. Vo vzťahu k vyššie uvedenému - nadobudnutiu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti evidovanej v katastri nehnuteľností od nevlastníka, nadobúdateľom v dobrej viere, poukazuje žalovaný na judikatúru

Ústavného súdu ČR, a to hlavne na zhrňujúci – doktrinálny nález sp. zn. I. ÚS 2219/12 zo 17.04.2014 v ktorom ústavný súd poukázal na rozhodovaciu prax Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR (ktorý pre jeho rozsiahlosť nebude žalovaný citovať), na ktorý sa ústavný súd odvoláva aj vo svojich neskorších rozhodnutiach, ktorý v závere v časti: C. Právne závery Ústavného súdu (in fine) uviedol:

„58. Ústavní soud tak shrnuje, že i podle upravy účinné do 31. 12. 2013 bylo možné nabytí vlastnické právo k nemovitosti evidované v katastru nemovitostí od nevládníka, a to na základě dobře vříd nabyvatele v zápis v katastru nemovitostí (respektive v opravě převodce-nevládníka převést vlastnické právo k dané nemovitosti). Tato dobrá věříd nabyvatele totiž musí obecně požívat totožné ústavní ochrany jako vlastnické právo původního vládníka, neboť vychází z fundamentalních principů právní jistoty a ochrany nabytých práv a souvisí teěž s nezbytnou důvěrou jednotlivců v akty veřejné moci. Dochází tak v takových případech ke kolizi dvou základních práv, a to práva dobrověrného nabyvatele na ochranu majetku ve smyslu čl. 1 Dodatkového protokolu k evropské Úmluvě a vlastnického práva původního vládníka dle čl. 11 Listiny. Nelze-li v konkrétním případě zachovat maximum z obou základních práv, je třeba tuto kolizi řešit v souladu s obecnou ideou spravedlnosti, přičemž je nezbytné zvažovat jak obecné souvislosti tohoto typu kolize základních práv (případy dobrověrného nabytí nemovitosti evidované v katastru nemovitostí od nevládníka), tak individualní okolnosti konkrétního rozhodovaného případu.“

Poukázal najmä na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I. ÚS 2219/12 zo dňa 17.04.2014, III. ÚS 1594/16 zo dňa 01.011.2016 a na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 31Cdo/353/2016 z 09.03.2016.

V prejednávanej veci súd prvej inštancie dobrú vieru právnych predchodcov žalovaného pri nadobúdaní sporných pozemkov vôbec neskúmal, a to napriek tomu, že z dokazovania v konaní a taktiež aj z námietok žalovaného vyplýva celá rada indícií, ktoré nasvedčovali ich naplneniu a vo vzťahu k jednotlivým prevodom vlastníckych práv zo strany právnych predchodcov žalovaného, súd uviedol:

(i) Z vykonaného dokazovania v predmetnom konaní je zrejmé, že nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXXX, k.ú. C., v čase smrti poručiťky - E. E. F. G. dňa X.X.XXXX neboli reálne v jej vlastníctve a preto ani nemohli prejsť na dedičku E. H. I., nar. XX.XX.XXXX.

(ii) E. H. I. pri prevode nehnuteľnosti na E. C. nemohla byť v dobrej viere, že jej sporne pozemky patria, nakoľko sám žalovaný na pojednávaní dňa 11.9.2018 uviedol, že menovaná sa povodne chcela domáhať reštitúcie pozemkov, z čoho vyplýva, že si musela byť vedomá toho, že sporné nehnuteľnosti už nemôžu patriť jej právnej predchodkyňi aj vzhľadom ku skutočnosti, že v čase dedičského konania bol na nich zriadený cintorín.

(iii) V zmysle zásady, podľa ktorej „nikto nemôže previesť na iného viac práv, než má sám“ dedička E. H. I. nemohla uzavrieť dňa 11.8.2006 platnú kúpnu zmluvu, kde ako kupujúci vystupoval E. C..

(iv) V dôsledku toho je absolútne neplatný aj následný prevod spočívajúci v Kúpnej zmluve zo dňa 15.8.2006 na kupujúceho spoločnosť Cartes, s.r.o., ako aj zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam podpísaná dlžníkom spoločnosťou Cartes, s.r.o. a veriteľom spoločnosťou BENC, s.r.o. a na jej základe uzavretá zmluva o vykonaní dražby zo dňa 28.11.2006.

Ad (i) žalovaný uvádza, že toto vyjadrenie súdu prvej inštancie je nepravdivé a zavádzajúce. E. H. I. predmetné pozemky nadobudla na základe osvedčenia o dedičstve č. 26D 2590/2004, D not 282/2004 zo dňa 06.12.2004 (zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol vykonaný dňa 09.12.2004 pod č. Z-4190/2004) a v čase po ich nadobudnutí až do ich odpredaja E. C., tzn. do 11.08.2006, bola v katastri nehnuteľností stále zapísaná ako ich výlučná vládníčka a jej vlastnické právo nebolo nikdy a nikým (a teda ani žalobcom) spochybňované ba práve naopak, bol to žalobca, ktorý chcel tieto pozemky od E. H. I. odkúpiť.

Ad (i), (ii) a (iii) žalovaný uvádza, že sú irelevantné, keďže vedomosť o cudzej stavbe na pozemku predsa nevylučuje dobrú vieru, resp. nepopiera vlastnické právo k pozemku, a to hlavne s poukazom na skutočnosť, že E. H. I. mala vedomosť o tom, že sporné pozemky jej mama nikdy nikomu neodpredávala a žalobca ako vládník cintorína chcel tieto pozemky od E. H. I. odkúpiť.

Súd prvej inštancie nezobral vôbec na zreteľ námietky žalovaného (pozri vyjadrenie žalovaného zo dňa 20.05.2008 a 05.10.2018 a predložené listiny), že žalobca sa nesprával ako vládník sporných pozemkov (čo si nakoniec všimol a skonštatoval aj ÚS SR v náleze sp. zn. III. ÚS 448/2010), pretože chcel tieto sporné pozemky od ich vládníčky E. H. I. odkúpiť, čo vyplýva z listín - (nachádzajúcich sa v spise):

- List mesta Prešov zo dňa 04.10.2005 – Výzva na uzavretie kúpnej zmluvy - odpoveď, adresovaný právnenmu zástupcovi pôvodnej vládníčky E. H. I. J. H. D., kedy komisia mesta Prešov pre disponovanie s majetkom mesta MsZ v Prešove prvý krát odsúhlasila dňa 28.9.2005 odkúpenie predmetných nehnuteľností za kúpnu cenu 250 Sk/m²,

- Uznesenie z Mestského zastupiteľstva v Prešove č. XXX., ktoré sa konalo dňa 24.07.2006, ktoré schválilo odkúpenie predmetných nehnuteľností od pôvodnej vlastníčky E. H. I. za sumu 600 Sk/m².

Ad (iv) žalovaný uvádza, že je taktiež irelevantná, keďže aj spoločnosť Cartes, s.r.o., Jesenná 12, 080 05 Prešov, ktorá sporne pozemky nadobudla od E. C. na základe kúpnej zmluvy zo dňa 15.08.2006, tieto nadobudla v dobrej viere, pretože aj od spoločnosti Cartes, s.r.o. chcel žalobca, tzn. vlastník cintorína – sporné pozemky odkúpiť alebo si ich prenajať, keď v liste zo dňa 20.09.2006, Návrh na zámenu nehnuteľností – odpoveď, adresovaný spoločnosti Cartes, s.r.o., uviedol: „Vzájomná zámena pozemkov je pre mesto neprijateľná...“, „Mesto Prešov je ochotné majetkoprávne vysporiadať tieto pozemky za cenu 600 Sk,-/m² t.j. za cenu, ktorá bola schválená v mestskom zastupiteľstve dňa 24.07.2006 uznesením č. 465/2006 pre majetkoprávne vysporiadanie mestského cintorína.“ a ďalej žalobca navrhol spoločnosti Cartes, s.r.o. aj nájom v zmysle VZN mesta č. 142/2005.

Starostlivé preskúmanie dobrej viery E. H. I. pri nadobúdaní dedičstva, ktoré E. H. I. nadobudla na základe uznesenia Okresného súdu Prešov osvedčenia o dedičstve sp. zn. 26 D 2590/2004, D not 282/2004 zo 06.12.2004, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 06.12.2004, spolu s konaním vlastníka stavby cintorína (ktorý sa nachádza na sporých pozemkoch) - žalobcu, a to v období skoro dvoch rokov od prejednaní dedičstva, pozri list mesta Prešov zo 04.10.2005 – Výzva na uzavretie kúpnej zmluvy – odpoveď a Uznesenie z Mestského zastupiteľstva v Prešove č. XXX., ktoré sa konalo dňa 24.07.2006, v napádanom rozsudku celkom absentuje.

V odvolaní napadnutom rozsudku (čo nie je výnimkou ale pravidlom), chýba aj preskúmanie dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa, a to E. C. a taktiež aj preskúmanie dobrej viery spoločnosti Cartes, s.r.o., ktorá spoločnosť (sporné pozemky nadobudla v rámci svojej podnikateľskej činnosti za účelom ich zámény s mestom Prešov za iné pozemky) ich po nadobudnutí ponúkla žalobcovi na zámenu, na ktorý návrh reagoval žalobca vyššie uvedeným listom z 20.09.2006.

V odvolaní napadnutom rozsudku chýba aj preskúmanie dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa, a to vydražiteľa sporných pozemkov v dobrovoľnej dražbe, H. C., keď údajný „skutočný vlastník“ sporných pozemkov – žalobca (napriek tomu, že dňa 04.12.2006 prevzal Žiadosť o uverejnenie Oznámenia o dražbe zn. 8/2006 na úradnej tabuli obce) sa pred konaním dražby (ktorá sa mala konať dňa 11.01.2007) nedomáhal na súde a ani u dražobníka upustenia od dražby, a to napriek tomu, že od oznámenia o konaní dražby do konania dražby uplynula doba viac ako mesiac.

V odvolaní napadnutom rozsudku absentuje aj skúmanie dobrej viery samotného žalovaného, keď údajný „skutočný vlastník“ sporných pozemkov – žalobca nepodal návrh na určenie neplatnosti dražby, a to napriek tomu, že dňa 16.01.2007 prevzal list dražobníka z 11.01.2007 – Oznámenie o konaní dražby. S poukazom na vyššie uvedené, možno preto skonštatovať, že súd prvej inštancie si povinnosť posúdiť dobrú vieru všetkých nadobúdateľov, pri nadobúdaní sporných pozemkov pri uzatváraní kúpnych zmlúv, a to v súvislosti so správaním sa údajného „skutočného vlastníka“ – žalobcu, od ich nadobudnutia E. H. I. v dedičskom konaní dňa 06.12.2004 - potvrdenia o nadobudnutí v dedičskom konaní pôvodnej vlastníčke sporných pozemkov (E. E., F. G., ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX), keďže dedičstvo sa nadobúda ku dňu smrti poručiteľa, do uplynutia lehoty na podanie žaloby o určenie neplatnosti dražby, ktorá sa konala dňa 11.01.2007, nesplnil.

Pričom žalovaný zdôrazňuje, že správanie sa žalobcu, ktorý podal žalobu o určenie vlastníckeho práva k sporným pozemkom dňa 18.10.2006, bral žalovaný či spoločnosť Cartes, s.r.o., ako jeho obvyklé konanie, či skôr zneužívanie súdov, ktoré mu poskytujú ochranu z dôvodu verejného záujmu, tak ako tomu je aj v prejednávanej právnej veci, či v iných konaniach vedených na Okresnom súde Prešov, kedy je konanie v zmysle čl. 2 ods. 3 Ústavy – nadobúdanie pozemkov na ktorých sa nachádzajú cudzie stavby – pozemné komunikácie považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Kedy je zároveň zo strany súdov schvaľované komunistické užívanie cudzích pozemkov zo strany žalobcu, taktiež z dôvodu akéhosi nadradeného verejného záujmu, bezplatne.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má žalovaný za to, že ako E. H. I., E. C., tak aj spoločnosť Cartes, s.r.o. – právni predchodcovia žalovaného, s poukazom na správanie sa žalobcu, ktorý v období kedy tieto sporné pozemky vlastnili, nadobúdali, či ich odpredávali, tzn. slobodne s nimi nakladali v rozsahu oprávnení patriacim vlastníkovi, chcel sporné pozemky, a to od E. H. I., spoločnosti Cartes, s.r.o., nadobudnúť (keď na E. C. nestihol zareagovať), boli preto právni predchodcovia žalovaného pri nadobúdaní sporných pozemkov v dobrej viere.

Čo sa týka nadobudnutia vlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcu vo vyvlastňovacom konaní, žalovaný z dôvodu právnej istoty namieta, že predmetné vyvlastňovacie rozhodnutie je nulité a k vyvlastneniu sporných pozemkov – či vyvlastňovanej parc. mpč. XXXX/X roľa v intraviláne o výmer 25792 m², kat. úz. C. nikdy nedošlo, pretože predmet vyvlastnenia nebol označený presne, a to

spôsobom vylučujúcim akúkoľvek inú interpretáciu alebo prípadnú zámenu. V tejto súvislosti preto žalovaný poukazuje na svoje predchádzajúce vyjadrenie z 26.05.2008, že:

Právny predchodca žalovaného E. E., F. G. bola ku dňu 14.04.1961 okrem iného aj vlastníčkou nehnuteľnosti zapísanej v pzkn. vložke č. XXX v k. ú. C., a to parcely XXXX/X roľa v intraviláne o výmer 25792 m². Na základe kúpno predajnej zmluvy zo dňa 14.04.1961 uzavretej medzi E. E. F. G. a Mestským národným výborom v Prešove na prevod časti tejto nehnuteľnosti a to novovytvorenej nehnuteľnosti o výmere 5576 m² vytvorenej geometrickým plánom č. XXX-XXX-XX-XX-XXX-XXX zo dňa 12.12.1955, odkúpil Čsl. štát v správe MsNV v Prešove túto nehnuteľnosť do svojho vlastníctva.

Následne bola v pzkn. vložke č. XXX, k.ú. C. pod por. č. XX, XX, zaznamenaná zmena dňa 2. mája 1961, čd. XXX a to tak, že: z parcely č. XXXX/X odčleňuje plocha vo výmere 55 a 76 m² označená na geometrickom pláne "a" a pričleňuje sa k parcele XXXX/XX (ulica O.) vo vložke č. XXXX tejto knihy rozdeľuje sa parcela č. XXXX/X na parcely: parcelu č. XXXX/X roľa o výmere 1 ha 22 a 86 m² a parcelu č. XXXX/X roľa o výmere 79 a 58 m².

Za dôkaz považoval: pzkn. vložka č. XXX, k.ú. C. – nachádza sa v spise, kúpno predajná zmluva zo dňa 14.04.1961 – nachádza sa v spise, geometrickým plánom č. XXX-XXX-XX-XX-XXX-XXX z 12.12.1955 – nachádza sa v spise.

Na základe sporného vyvlastňovacieho rozhodnutia č. Výst. Fin. 8751/77-Pk zo dňa 09.08.1977 právoplatného dňa 01.11.1077 vyvlastnil Mestský národný výbor – odbor výstavby a ÚP v Prešove pozemok, pzkn. vložka č. XXX, mpč. XXXX/X zapísaný ako vlastníctvo pozemkovej knihy k.ú. C., pod B 9 a 10, na E. E., F. G. v celosti, vyvlastňovala sa celá výmera pozemku t.j. 25792 m², za náhradu 10.316,80 Kčs.

Ak teda geometrický plán č. XXX-XXX-XX-XX-XXX-XXX z 12.12.1955 (ktorý bol podkladom kúpnej zmluvy zo dňa 14.04.1961), ktorým sa rozdelila pôvodná parcela mpč. XXXX/X roľa v intraviláne o výmer 25820 m², kat. úz. C. na:

- parcelu č. XXXX/X roľa o výmere 1 ha 22 a 86 m²

- parcelu č. XXXX/X roľa o výmere 79 a 58 m²

- parc. – pričlenená k parcele XXXX/XX (ulica O.) 55 a 76 m² spolu 2 58 a 20 m² bol spôsobilý zasiahnuť do evidencie zapísaných práv vrátane práva vlastníckeho (keďže na jeho základe došlo k zmene) a contrario v prípade neexistencie geometrického plánu nemohlo predmetným vyvlastňovacím rozhodnutím č. Výst. Fin. 8751/77-Pk zo dňa 09.08.1977, ktorým sa vyvlastňovala neexistujúca parcela mpč. XXXX/X roľa v intraviláne o výmer 25792 m², dôjsť k vyvlastneniu pozemkov, ktoré sú predmetom sporu v prejednávanej právnej veci a nie napríklad k vyvlastneniu tej časti pôvodnej parc. mpč. XXXX/X, ktorá mala výmeru 55 a 76 m², ktorá bola pričlenená k parcele XXXX/XX (ulica O.) vo vložke č. XXXX tejto knihy, tzn. tej parcely, ktorá už raz bola predmetom kúpnej zmluvy zo dňa 14.04.1961, a súd prvej inštancie, ak má za to, že: „...nakoľko podľa tohto rozhodnutia mala byť vyvlastnená parcela výmeru 25792 m²...“, sa nijako nevysporiadal s tým, kto je vlastníkom aj parc. XXXX/X roľa o výmere 79 a 58 m². Resp. prečo sa žalobca nedomáha určenia vlastníckeho práva aj k tejto parcele, ktorú taktiež v dedičskom konaní nadobudla právna predchodkyňa žalovaného E. H. I..

Už len z tohto dôvodu je predmetné vyvlastňovacie rozhodnutie nulité, keďže vlastnícke právo E. H. I. k parc. č. XXXX/X roľa o výmere 79 a 58 m², kat. úz. C. zo strany žalobcu a ani nikoho iného spochybnené nebolo.

Vyvlastňovacie rozhodnutie Mestského národného výboru – odbor výstavby a ÚP v Prešove č. Výst. Fin. 8751/77-Pk zo dňa 09.08.1977 je nulité a k vyvlastneniu sporných pozemkov – či vyvlastňovanej parc. mpč. XXXX/X roľa v intraviláne o výmer 25792 m², kat. úz. C. nikdy nedošlo, pretože predmet vyvlastnenia nebol označený presne, a to spôsobom vylučujúcim akúkoľvek inú interpretáciu alebo prípadnú zámenu. A v konaní bolo preukázané, že vyvlastnenú parcelu neboli do úschovy zložené finančné prostriedky.

Vo vzťahu k uvedeným východiskám v zmysle vyššie uvedených nálezov ústavného súdu je potom potrebné v prejednávanej veci dôsledne zväziť všetky okolnosti, ktoré môžu a majú vplyv na vyriešenie kolízie základných práv strán sporu. S poukazom na uvedené má žalovaný za to, že v tejto právnej veci sú relevantnými skutočnosťami tieto:

- Že žalobca s právnymi predchodcami žalovaného (H. I., E. C. a spoločnosťou Cartes, s.r.o.) jednal ako so skutočnými vlastníckymi sporných pozemkov, pričom im ponúkal ich odkúpenie, resp. prenájom.

- Že právni predchodcovia žalovaného konali v dobrej viere v tom, že im vlastnícke právo patrí, pretože robili právne úkony s dôverou v určitý skutkový stav, navyše potvrdený údajmi z verejnej, štátom vedenej evidencie a tieto právne úkony boli následne aprobované aj príslušnými orgánmi verejnej moci. Čo sa týka jednotlivých právnych predchodcov žalovaného, tak:

- E. H. I. nadobudla vlastnícke právo na základe právoplatného uznesenia o dedičstve, ktoré vydal súdny komisár – notár ako štátom poverená osoba, ktorým bolo potvrdené nadobudnutie vlastníckych práv k sporným nehnuteľnostiam a následne správny orgán - správa katastra Prešov, zapísala na verejnú listinu - list vlastníctva, vlastnícke právo k sporným pozemkom v prospech E. H. I. (2 skutočnosti svedčiace v prospech dobrej viery nadobúdateľa).
- Žalobca E. H. I. 2 x navrhol odkúpenie sporných nehnuteľností, čím 2 x potvrdil skutočnosť, že sa necíti byť ich vlastníkom (2 skutočnosti svedčiace v prospech dobrej viery nadobúdateľa).
- Na základe prevodu vlastníckeho práva správny orgán - správa katastra Prešov, zapísala na verejnú listinu - list vlastníctva, vlastnícke právo k sporným pozemkom na nového vlastníka, p. E. C., ktorého vlastnícke právo nebolo žiadnym spôsobom spochybnené (1 skutočnosť svedčiaca v prospech dobrej viery nadobúdateľa).
- Po nadobudnutí sporných pozemkov zo strany spoločnosti Cartes, s.r.o. správny orgán - správa katastra Prešov, zapísala na verejnú listinu - list vlastníctva, vlastnícke právo k sporným pozemkom na nového vlastníka, spoločnosťou Cartes, s.r.o., od ktorého chcel žalobca sporné pozemky odkúpiť alebo prenajať a po odmietnutí zo strany spoločnosti Cartes, s.r.o., bola potom zo strany žalobcu dňa 18.10.2006 podaná žaloba v predmetnej veci (2 skutočnosti svedčiace v prospech dobrej viery nadobúdateľa).
- Vo vzťahu k dobrovoľnej dražbe sporných pozemkov žalobca napriek tomu, že o dražbe vedomosť mal, rovnako ako mal vedomosť aj o jej výsledku, sa pred začiatkom dražby nedomáhal upustenia od dražby a po dražbe sa zase nedomáhal jej neplatnosti v konaní o určenie neplatnosti predmetnej dobrovoľnej dražby (4 skutočnosti svedčiace v prospech dobrej viery nadobúdateľa).
- Vydražiteľ sporných pozemkov - H. C. nadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam originárne, príklepom a zaplatením kúpnej ceny na dobrovoľnej dražbe.
- S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti svedčiace v prospech dobrej viery nadobúdateľa sa následne vlastníkom sporných nehnuteľností stal žalovaný.
- Vlastnícke právo žalobcu nikdy na liste vlastníctva zapísané nebolo.
- Žalovaný nepreukázal, že za vyvlastnenie bola pôvodnej vlastníčke p. E. E., F. G. poskytnutá náhrada, pričom z obsahu spisu vyplýva, že na bývalé štátne notárstvo v Prešove neboli do úschovy zložené finančné prostriedky za vyvlastnené nehnuteľnosti (list Okresného súdu Prešov zo dňa 05.11.2010 pod značkou 1Dd/82/2010).

Summa summarum v prospech dobrej viery právnych predchodcov žalovaných nespochybniteľne svedčí minimálne 11 relevantných skutočností, ktoré pri rozhodovaní o tom, koho právo má v kolízii ústavných hodnôt „prednosť“ svedčia v prospech žalovaného.

Žalovaný tak zastáva názor, že to bol žalobca, ktorým svojim nedbanlivým a laxným prístupom zapríčinil, že žiaden z právnych predchodcov žalovaného nemal dôvod akýmkoľvek spôsobom pochybovať o svojej dobrej viere, že je skutočným vlastníkom sporných nehnuteľností.

Žalovaný tak má za to, že jeho vlastníctvo evidované v katastri nehnuteľností je potrebné uprednostniť pred domnelým vlastníctvom žalobcu, ktorý sa navyše nikdy nesprával ako riadny hospodár. S poukazom na skutočnosť, že vyššie riziko pri posudzovaní ústavných práv má niest' nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, žalovaný má za to, že jeho vlastnícke právo dominuje nad domnelým vlastníckym právom žalobcu.

Za najzávažnejšie pochybenie zo strany súdu prvej inštancie je však potrebné považovať to, že súd prvej inštancie ignoroval pre neho kasačne záväzne rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 448/2010 z 13.04.2011 v prejednávanej právnej veci, ktorým sa ústavný súd stotožnil s námietkami sťažovateľky - žalovaného:

„...že v rámci súdneho sporu vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 258/2006, predmetom ktorého bola žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, tento nemohol ako predbežnú otázku posudzovať platnosť, resp. neplatnosť dobrovoľnej dražby, na základe ktorej sťažovateľka nadobudla vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, pretože o neplatnosti dražby možno rozhodovať len v zmysle zákona o dobrovoľných dražbách, ktorý v § 21 ods. 2 jednoznačne ustanovuje: „V prípade, ak boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby. Právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby zaniká, ak sa neuplatní do troch mesiacov odo dňa príklepu...“, „že pokiaľ žalobca tvrdí, že k zápisu jeho vlastníckych práv „nedošlo len v dôsledku administratívneho nedopatrenia“, a zároveň nedokáže hodnoverne preukázať, že je vlastníkom sporných nehnuteľností, pričom jeho správanie tomu dosiaľ ani nenasvedčovalo (napr. snaha žalobcu uzavrieť s právnym predchodcom sťažovateľky kúpnu zmluvu), „s poukazom na originárne nadobudnutie predmetu konania

právnym predchodcom sťažovateľa je nepodstatné skúmanie relevantnosti vyvlastnenia“, keď ústavný súd sa stotožnil s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a poukázal:

- na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 272/2007 z 1. júla 2008 (Zo súdnej praxe, č. 47/2008),
- na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 66/2008 z 30. júna 2009 (Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, č. 23/2010),
- na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 186/2010 zo 16. decembra 2010 (predložené sťažovateľkou).

Podľa názoru odvolateľky možno teda uzavrieť, že z odôvodnenia nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 448/2010 z 13.04.2011 nemožno odvodiť iný právny záver než ten, že dobrovoľná dražba, ktorá sa konala dňa 11.01.2007 je platná a vlastníkom sporných pozemkov je žalovaný, ktorý ich nadobudol na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad vlastníckeho práva bol povolený pod č. V 648/2007 dňa 16.02.2007 od vydražiteľa - H. C. s poukazom na jeho originárne nadobudnutie sporných pozemkov v predmetnej dobrovoľnej dražbe.

5. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal mu voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

V súvislosti s problematikou prelomenia zásady „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ a nadobudnutia nehnuteľnosti od nevlastníka súd poukázal na rozsudok NS SR z 26. januára 2017, sp. zn. 3 Cdo 223/2016.

V bode 31 odôvodnenia rozsudku súd skonštatoval, že „ Absolútna neplatnosť právneho úkonu (negotium nullum) nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona (ex lege) a hľadí sa naň, ako keby nebol urobený. Táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatný právny úkon nemôže podľa súdu spôsobiť právne následky ani v prípade, ak na jeho základe, t.j. na podklade neplatnej zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti a následne zmluvy o vykonaní dražby, je neskôr zrealizovaná dražba podľa zákona o dobrovoľných dražbách.

Súd prvej inštancie poukazujúc na právny názor odvolacieho súdu preskúmal vlastnícke právo nadobúdateľa (žalovaného) sporných nehnuteľností na základe jeho dobrej viery. Konštatuje, že „ podstatným v tomto prípade je fakt, že tak žalovaný a ani jeho právny predchodcovia nikdy nedržali a teda nemali faktickú moc nad spornými nehnuteľnosťami, čo rozhodne sponchybuje ich dobrú vôľu pri ich nadobudnutí a prevode.“

V bodoch 33 až 34 odôvodnenia rozsudku podrobne analyzuje jednotlivé dôkazy a skutkové zistenia z nich vyplývajúce a dospieva k záveru, že „Podľa názoru súdu všetky vyššie uvedené okolnosti vo svojom súhrne vytvárajú obraz toho, že celý vyššie popísaný postup bol koordinovaný a vopred naplánovaný žalovaným, resp. jeho konateľom. V danom prípade zo strany žalovaného šlo o konanie v zjavne zlom úmysle a v rozpore s dobrými mravmi. Cielené prevody mali podľa súdu za cieľ vyvolať dojem „právne čistého“ nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, na ktorých je zriadený cintorín ako miesto odpočinku a piety, ktoré podľa súdu nemá byť predmetom obchodovania Skutočný úmysel nadobúdateľa ako naložiť so spornými pozemkami preukazuje inzerát v Prešovskom večerníku vydanom dňa XX.X.XXXX, ročník N., č. XXXX, z ktorého vyplýva, že žalovaný chcel odpredať hrobové miesta pozostalým príbuzným pochovaných, a to len dva mesiace od ich nadobudnutia .“

„Podľa súdu konaním žalovaného došlo k zjavnému zneužitiu práva s cieľom dosiahnuť výsledok, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi. Týmto výsledkom malo byť odpredávanie hrobových miest pozostalým na mestskom cintoríne v Prešove, čo by podľa súdu znamenalo neprimeraný zásah do dobromyseľne nadobudnutých práv pozostalých, ktorí v dobrej viere na svoje náklady zriadili pomníky a starajú sa o miesta posledného odpočinku svojich blízkych, pričom za hrobové miesta platia poplatky. Takéto konanie v rámci občianskoprávných vzťahov nemôže podľa súdu požívať právnu ochranu“.

Napriek vyššie uvedeným odvolacím námietkam odvolateľ ponúka odvolaciemu súdu riešenie spočívajúce v aplikácii judikatúry z prípadov nadobudnutia nehnuteľnosti evidovaných v katastri od nevlastníka, nadobúdateľom v dobrej viere, a to právne závery nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo 16.03.2016, ako aj nálezu sp. zn. I. ÚS 460/2017-73 zo dňa 20.12.2017 a v neposlednej miere aj judikatúru ÚS ČR a NS ČR.

Súd prvej inštancie s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18.12.2012, sp. zn. 2MCdo/20/2011 a z neho vyplývajúce závery dospel k záveru, že „ani platná dobrovoľná dražba, proti ktorej v lehote uvedenej v § 21 zákona č. 527/2002 Z. z. nebola podaná žaloba o neplatnosť, nemôže spôsobiť nadobudnutie vlastníckeho práva vydražiteľom, ak navrhovateľ dražby (alebo záložca) nebol sám vlastníkom predmetu dražby.“

Vzhľadom na takýto právny záver súdu prvej inštancie je potom nedôvodná námietka odvolateľa o viazanosti súdu právnym názorom uvedeným v náleze sp. zn. III. ÚS 448/2010 z 13.04.2011, v ktorom ústavný súd skonštatoval, že v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, súd nemohol ako predbežnú otázku posudzovať platnosť, resp. neplatnosť dobrovoľnej dražby, pretože súd založil svoje rozhodnutie na závere, že „ani platná dobrovoľná dražba, proti ktorej v lehote uvedenej v § 21 zákona č. 527/2002 Z. z. nebola podaná žaloba o neplatnosť, nemôže spôsobiť nadobudnutie vlastníckeho práva vydražiteľom, ak navrhovateľ dražby (alebo záložca) nebol sám vlastníkom predmetu dražby.“

Uvedené rozhodnutie NS SR bolo zverejnené v zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR pod č. 61/2014 a jeho právna veta znie : „Ak ten, vec ktorého bola dražená v rámci dobrovoľnej dražby, nebol jej vlastníkom, nestal sa vydražiteľ príklepom a zaplatením ceny dosiahnutej vydražením vlastníkom draženej veci, a to ani v prípade, že bol inak zachovaný postup podľa § 10 až 33 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov. (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2012 sp.zn. 2MCdo 20/2011).

Ústavný súd v uznesení zo dňa 23. januára 2014 č. k. IV. ÚS 1/2014-17 v súvislosti s námietkami sťažovateľky voči záverom vyplývajúcim z rozhodnutia NS SR sp.zn. 2MCdo/20/2011 konštatoval : „Námietané uznesenie najvyššieho súdu je v zásade založené na právnom názore, že platná dobrovoľná dražba (t. j. dražba, voči ktorej žiadna oprávnená osoba nepodala v príslušnej zákonnej lehote žalobu o neplatnosť dražby podľa § 21 zákona č. 527/2002 Z.z.) nemusí viesť k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydražiteľom, ktorému bol udelený príklep a zaplatil cenu dosiahnutú dražbou. Vydražiteľ nenadobudne vlastnícke právo, ak navrhovateľ dražby, alebo ten, v koho mene navrhovateľ dražby koná, nie je vlastníkom predmetu dražby“

Z odôvodnenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že najvyšší súd realizoval aj iné druhy výkladu (predovšetkým systematický), ktoré boli ústavne súladné. V rámci systematického výkladu poukázal na odlišnosti medzi dražbou konanou v exekučnom konaní a dražbou podľa zákona č. 527/2002 Z.z., na základe čoho dospel k záveru, že dražba podľa zákona č. 527/2002 Z.z. (na rozdiel od dražby v exekučnom konaní) nepredstavuje výkon verejnej moci, s tým, že činnosť licitátora a dražobníka je „činnosťou súkromnoprávneho charakteru“. Východiskom pre uplatnenie ústavne súladného výkladu najvyššieho súdu bola povaha základného práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy), ústavná zásada rovnosti subjektov v právach (čl. 12 ods. 2 ústavy), v rámci ktorého poukázal na neakceptovateľnosť jednostrannej ochrany investície vydražiteľa pred ochranou vlastníckeho práva k predmetu dražby. S prihliadnutím na absenciu explicitnej zákonnej úpravy, ktorá by ustanovovala opak, dospel najvyšší súd k záveru o potrebe uplatnenia zásady „nemo plus iuris“ v prípade účinkov príklepu a zaplatenia príslušnej ceny v rámci dražby podľa zákona č. 527/2002 Z.z.

Ústavný súd považuje uvedený právny názor najvyššieho súdu za ústavne súladný, nie je prejavom svojvôle (arbitrárnosti) – možno k nemu dospieť gramatickým, systematickým a ústavne súladným výkladom príslušných ustanovení zákona č. 527/2002 Z. z. a Exekučného poriadku. Najvyšší súd svoj právny názor odôvodnil spôsobom, ktorý predstavuje dostatočný podklad pre predmetný (zrušujúci) výrok namietaného uznesenia. Uvedené právne posúdenie je založené na jednom z možných výkladov príslušných ustanovení zákona č. 527/2002 Z.z., ktorý ústavný súd považuje za ústavne udržateľný.

Ústavný súd skonštatoval, že „možno čiastočne akceptovať námietku sťažovateľa v tom zmysle, že platná dobrovoľná dražba, ktorej výsledkom nie je nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetu dražby vydražiteľom, je svojimi účinkami v zásade zhodná s dražbou, ktorá bola vyhlásená za neplatnú v konaní o žalobe podľa § 21 zákona č. 527/2002 Z.z.

Napriek tomu ústavný súd konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu v namietanom uznesení z 18. decembra 2012 nemožno považovať za neakceptovateľný excés z doterajšej judikatúry najvyššieho súdu. Tento právny názor (vyslovený v uznesení NS SR sp.zn. 2MCdo 20/2011) možno považovať za ďalšiu obsahovú špecifikáciu doterajšej judikatúry najvyššieho súdu a tiež za prirodzený vývoj jeho rozhodovacej činnosti, ktorý nemožno automaticky považovať za porušenie princípu právnej istoty (m. m. IV. ÚS 84/2013, IV. ÚS 46/2012). V tejto súvislosti je tiež relevantné, že tento právny názor predstavujúci obsahovú špecifikáciu doterajšej rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu nie je prejavom svojvôle, je náležitým spôsobom odôvodnený a jeho základom sú také úvahy a aspekty, ktoré neboli zohľadnené a posudzované v doterajších relevantných rozhodnutiach najvyššieho súdu.“ Obdobne aj III. ÚS 789/2016-42 z 23.11.2016.

Žalovaná strana v odvolaní zdôrazňuje, že spolu s právnymi predchodcami konalo v dobrej viere v tom, že im vlastnícke právo patrí.

V tejto súvislosti žalobca poukazuje na skutkové zistenie súdu prvej inštancie, ktorý skonštatoval, že „Podľa názoru súdu všetky vyššie uvedené okolnosti vo svojom súhrne vytvárajú obraz toho, že celý

vyššie popísaný postup bol koordinovaný a vopred naplánovaný žalovaným, resp. jeho konateľom. V danom prípade zo strany žalovaného šlo o konanie v zjavne zlom úmysle a v rozpore s dobrými mravmi. Cielené prevody mali podľa súdu za cieľ vyvolať dojem „právne čistého“ nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, na ktorých je zriadený cintorín ako miesto odpočinku a piety, ktoré podľa súdu nemá byť predmetom obchodovania. Skutočný úmysel nadobúdateľa ako naložiť so spornými pozemkami preukazuje inzerát v Prešovskom večerníku vydanom dňa XX.X.XXXX, ročník N., č. XXXX, z ktorého vyplýva, že žalovaný chcel odpredať hrobové miesta pozostalým príbuzným pochovaných, a to len dva mesiace od ich nadobudnutia.“

Žalobca vo svojich písomných podaniach ako i ústnych prednesoch opakovane poukazoval na skutkové okolnosti v posudzovanej veci. Napríklad, že dňa 18.08.2006 – len deň po kúpe nehnuteľností uzavrela spoločnosť Cartes, s.r.o. zastúpená konateľom C. J. so spoločnosťou BENC, s.r.o. so sídlom Jesenná č. 8, Prešov zastúpená konateľom L. A. zmluvu o pôžičke. Podľa tejto zmluvy mala spoločnosť BENC, s.r.o. požičať dlžníkovi Cartes, s.r.o. peniaze v sume 10.000.000,- Sk vyplatené dňa 18.08.2006 v hotovosti. Dlžník mal požičanú sumu vrátiť najneskôr do 25.08.2006. Zároveň v ten istý deň, t.j. 18.08.2006 spoločnosť BENC, s.r.o. ako veriteľ a spoločnosť Cartes, s.r.o. uzavreli zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam.“

Následne z vykonaného dokazovania vyplynulo, že konateľ spoločnosti BENC, s. r. o., Rozhodnutím Oddelenia cudzineckej polície PZ v Prešove zo dňa 02.01.2007 č. p.: PPZ-119-31/HCP-PO-CP-PO-2006 vyplýva, že L. A. mal zrušené povolenie na prechodný pobyt na území Slovenskej republiky na účely podnikania. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že L. A. dňa 23.02.2005 vycestoval z územia Slovenskej republiky z letiska v Košiciach a doteraz sa nevrátil. Uvedenú skutočnosť potvrdil C. J., u ktorého bol počas pobytu na území SR prihlásený k prechodnému pobytu vo svojom výsluchu dňa 30.11.2006.

Namiesto je otázka ako mohol L. A. podpisovať dňa 18.08.2006 v Prešove zmluvu o pôžičke, keď nebol na území Slovenskej republiky. Uvedená zmluva je napísaná v slovenskom jazyku, pričom L. A. je ruský štátny príslušník. Z uvedenej zmluvy nevyplýva, aby sa v nej konštatovalo, že ovláda slovenský jazyk. Z konania vedeného na tunajšom súde pod sp.zn. 12C/18/2007 vyplynulo, že dňa 15.1.2007 mal L. A. ako konateľ spoločnosti BENC, s. r. o. podpisovať v Prešove zmluvu o postúpení pohľadávky, pričom z vykonaného dokazovania vyplynul záver, že táto zmluva nebola podpísaná konateľom L. A..

Obdobne aj v konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove pod sp.zn. 17C/109/2010, kde súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku zo dňa 10.05.2018 hodnotil konanie žalobcu spoločnosti BENC, s. r. o. už s konateľom C. J. „ako účelové, počnúc tvrdením o tom, že si nič nepamätá, pokračujúc odmietnutím predloženia originálu rozhodujúcej listiny ako aj predkladaním ďalších listín.“ Súd vyhodnotil konanie žalobcu ako špekulatívne.

Je dôvodné upriamiť pozornosť aj na skutočnosť, že 15.1.2007 mal konateľ spoločnosti BENC, s. r. o. v Prešove podpisovať zmluvu o postúpení pohľadávky, pričom dobrovoľná dražba sa konala dňa 11.01.2007 na ktorej sa nezúčastnil. Konateľ žalovaného mal vedomosť o podanej žalobe o určenie vlastníckeho práva. Aj z tých skutočností vyplýva, že záver súdu prvej inštancie, že konaním žalovaného došlo k zjavnému zneužitiu práva s cieľom dosiahnuť výsledok, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, je opodstatnený.

„K nadobudnutiu vlastníckeho práva od neoprávneného na základe dobrej viery nadobúdateľa v zápis v katastri nehnuteľností môže však dôjsť skutočne len v mimoriadnych situáciách, v ktorých dobromyseľný nadobúdateľ nemohol ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré je po ňom možné rozumne požadovať, spoznať, že stav zapísaný v katastri nehnuteľností nezodpovedá skutočnosti. Či držiteľ veci je dobromyseľný, treba hodnotiť vždy objektívne. Možnosť nadobudnúť vlastnícke práva dobromyseľným nadobúdateľom je teda daná výhradne vtedy, pokiaľ nadobúdateľ objektívne nemal možnosť pri zachovaní maximálnej možnej obozretnosti zistiť, že kupuje nehnuteľnosti od osoby, ktorá vlastníkom v skutočnosti nie je. Posúdenie dobrej viery musí byť v týchto prípadoch prísne a pokiaľ o nej panujú dôvodné pochybnosti, nie je možné výnimku z nemožnosti nadobudnúť vlastnícke právo od nevlastníka aplikovať (NS SR 4Obdo/69/2018).

K odvolacej námietke žalovanej, že „Vyvlastňovacie rozhodnutie Mestského národného výboru – odbor výstavby a ÚP v Prešove č. Výst. Fin. 8751/77-Pk zo dňa 09.08.1977 je nulitné“, žalobca uviedol, že: Platí prezumpcia správnosti správneho aktu, pokiaľ nie je tento akt zákonom stanoveným postupom zmenený alebo zrušený a v zmysle § 194 ods. 2 C. s. p. je pre súdy záväzný. mimo rámec správneho súdnictva nie je všeobecný súd oprávnený skúmať zákonnosť správneho aktu; môže ho skúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný. Za taký je považovaný správny akt vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom, z ktorého nevznikajú žiadne právne následky,

Právna teória považuje za ničotný správny akt (paakt), ktorý trpí vadami takej intenzity, že už vôbec nemožno o správnom akte hovoriť. Typicky sú takými vadami neexistencia zákonného podkladu pre rozhodnutie, nedostatok právomoci, najťažšie vady príslušnosti, absolútny nedostatok formy, absolútny omyl v osobe adresáta, neexistencia skutkového základu spôsobujúca bezobsažnosť, požiadavka trestného plnenia, požiadavka plnenia fakticky nemožného, neurčitosť, nezmyselnosť či neexistencia vôle. Ničotnosť nemožno zhojiť ani uplynutím času. Ničotný akt nikoho nezaväzuje a nikto nie je povinný ho rešpektovať, pretože mu nesvedčí prezumpcia správnosti (pozri Staša, J. in Hendrych, D. a kol. Správni právo. Obecná časť. 5. vydání. C. H. Beck : Praha, 2003. s. 136 – 141).

Poukazujúc na vyššie uvedené potom možno konštatovať, že Vyvlastňovacie rozhodnutie Mestského národného výboru – odbor výstavby a ÚP v Prešove č. Výst. Fin. 8751/77-Pk zo dňa 09.08.1977 spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti rozhodnutia vydaného v správnom konaní. Bolo vydané na základe zákona, príslušným orgánom ktorý mal právomoc takéto rozhodnutie vydať, v zákonom predpísanej forme, s vymedzeným predmetom, ktorého sa vyvlastnenie týkalo, osoby, ktorej majetok bol vyvlastňovaný s tým, že táto bola v súlade so zákonom v konaní zastúpená. Vyvlastňovacie rozhodnutie netrpí vadami takej intenzity, aby bolo dôvodné konštatovať, že je ničotným správnym aktom.

6. K vyjadreniu žalobcu k jeho odvolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý poukázal na Nález Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 448/2010 zo dňa 13.04.2011 v prejednávanej právnej veci záväzne posúdil a vyriešil právne otázky, a síce, že:

Súd prvej inštancie však z nálezu ústavného súdu nielen že nevychádzal, v napádanom rozhodnutí ho ani len nespomenul, čo malo za následok, že rozhodol svojvoľne, a teda v rozpore so záväzným právnym názorom ústavného súdu, keď mal napr. aj za to, že „dražba nepredstavuje originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva“ (pozri bod 31. napádaného rozhodnutia), z čoho následne dospel k ďalším čiastkovým nesprávnym právnym posúdeniam (ako napr. že zmluva o prevode sporných nehnuteľností medzi právnym predchodcom žalovaného a žalovaným zo dňa 08.02. 2007 je neplatná). Žalovaný uviedol, že o jeho „skutočnom úmysle“ súd vyslovil vysoko variabilnú, no najmä ničím nepodloženú úvahu, pretože v konaní nebolo preukázané, že to bol práve žalovaný, kto bol zadávateľom novinového inzerátu, rovnako ako nebolo preukázané, že by žalovaný mal v úmysle reálne pristúpiť k samotnému odpredaju hrobových miest (v zmysle inzerátu), resp., že by k takémuto odpredaju niekedy došlo. Zverejnený inzerát je nevyhnutné chápať ako určitý druh stimulu slúžiaci na zaktivizovanie žalobcu, aby riešil vzniknutú situáciu, ku ktorej v konečnom dôsledku došlo z dôvodu jemu vlastnej nedbalosti a laxného prístupu. Uverejnenie inzerátu v novinách a jeho (ničím nepodložený) súdny výklad však nemožno použiť ako hlavnú skutočnosť, na základe ktorej súd prvej inštancie oprie svoj názor, že žalovaný konal v rozpore s dobrými mravmi.

7. Žalobca sa vyjadril k vyjadreniu žalovaného a najmä uviedol, že preukázanie vlastníctva sporných nehnuteľností je prioritný právny problém, ktorý musia všeobecné súdy vyriešiť, až následne môžu pokračovať v konaní, keď bude vyriešená táto základná otázka“.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentoval „originárnym nadobudnutím predmetu konania právnym predchodcom sťažovateľa“, uvedené ústavný súd cituje z jeho sťažnosti, následne ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa k tejto námietke osobitne nevyjadril, ale stotožnil sa s právnym názorom prvostupňového súdu.

Ústavný súd v náleze cituje ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. podľa ktorého v odôvodnení rozsudku krajský súd mal uviesť dostatočné relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Tento príkaz o dostatočnosti a relevantnosti dôvodov sa netýka len skutkovej stránky, ale aj právneho posúdenia, ktoré bolo zo skutkových zistení odvodené. Súd má dbať aj na presvedčivosť svojho rozhodnutia. Ústavný súd záväzne neriešil právnu otázku „originárneho nadobudnutia predmetu konania“ (čo podsúva žalovaná strana), ale skonštatoval, že odvolací súd v odôvodnení rozsudku nedal odpoveď na túto námietku, ktorú žalovaná strana vzniesla vo svojom odvolaní.

Uvedenému konštatovaniu nasvedčuje aj záver ústavného súdu, keď uviedol : „Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude opätovne meritórne posúdiť odvolacie námietky sťažovateľky, vychádzajúc pritom z odôvodnenia tohto nálezu a ochrany ústavou a medzinárodnými zmluvami zaručených základných práv a slobôd.“

S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie nebol zaviazaný právnym názorom ústavného súdu, pretože ústavný súd záväzne neriešil právnu otázku „originárneho nadobudnutia predmetu konania.“

K uvedenej námietke sa žalobca už vyjadril v písomnom podaní zo dňa 08.04.2021 a žalobca v celom rozsahu trvá na dôvodoch uvedených v písomnom vyjadrení. Zdôrazňuje, že z odôvodnenia rozsudku

súdu prvej inštancie nie je možné vyvodiť, aby súd posudzoval ako predbežnú otázku platnosť resp. neplatnosť dobrovoľnej dražby a na základe toho posúdenia vo veci aj rozhodol.

Ak súd prvej inštancie s poukazom na vyššie citovanú judikatúru dospel k záveru, že vydražiteľ nenadobudne vlastnícke právo, ak navrhovateľ dražby, alebo ten, v koho mene navrhovateľ dražby koná, nie je vlastníkom predmetu dražby, nepostupoval v rozpore so závermi vyplývajúcimi z nálezu ústavného súdu sp.zn. III. ÚS 448/2010. V uvedenom náleze ústavný súd neriešil otázku, či navrhovateľ dražby resp. alebo ten v koho mene navrhovateľ koná, ak nie je vlastníkom predmetu dražby môže resp. nemôže nadobudnúť vlastnícke právo ako vydražiteľ.

Podľa žalobcu ani táto námietka žalovanej strany nie je dôvodná. Žalobca uvádza, že aj podanie žalovanej strany zo dňa 10.05.2021 je len polemikou so skutkovými a právnymi závermi ku ktorým dospel súd prvej inštancie a opakovaným „presvedčaním o svojej pravde“.

8. Žalovaný podaním zo dňa 18.8.2023 doplnil svoju odvolaciu argumentáciu a najmä uviedol, že dospel k záveru, že jeho odvolanie zo dňa 12.03.2021 je nevyhnutné doplniť o nasledovnú argumentáciu: K vyvlastňovaciemu rozhodnutiu Mestského národného výboru – odbor výstavby a ÚP v Prešove č. Výst. Fin. 8751/77-Pk zo dňa 09.08.1977.

Jedným z nosných argumentov odvolania žalovaného zo dňa 12.3.2021 je jeho námietka nesprávneho právneho posúdenia nadobudnutia vlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcu. Žalobca svoje vlastnícke právo odvodzuje od vyvlastňovacieho rozhodnutia Mestského národného výboru v Prešove (ďalej aj „MNV“), odbor výstavby č. Výst. Fin. 8751/77-Pk zo dňa 09.8.1977 právoplatného dňa 1.11.1977 (ďalej aj „vyvlastňovacie rozhodnutie“). Žalovaný argumentuje skutočnosťou, že predmetné vyvlastňovacie rozhodnutie je nulité a k vyvlastneniu sporných pozemkov nikdy nedošlo z dôvodu nepresného označenia predmetu vyvlastnenia. Žalovaný tiež argumentuje skutočnosťou, že v konaní bolo preukázané, že za vyvlastnený pozemok neboli do úschovy zložené finančné prostriedky. Tejto argumentácii sa žalovaný bližšie venuje v podanom odvolaní v bodoch 67.1 a nasledujúcich.

Vyvlastňovacie rozhodnutie však vykazuje aj ďalšie nemenej závažné pochybenie, a síce, že s p. E. E., F. G. (nar. XX.XX.XXXX) sa od samotného začiatku vyvlastňovacieho procesu konalo ako s osobou, ktorej pobyt mal byť na neznámom mieste. Uvedené je nespochybniteľné a celkom jednoznačne to vyplýva:

(i) z ponuky MNV na výkup pozemkov zo dňa 06.07.1977, ktorá bola realizovaná verejnou vyhláškou prostredníctvom úradnej tabule (pričom adresa p. E. E., F. G. bola podľa predmetnej verejnej vyhlášky „na neznámom mieste“);

(ii) zo žiadosti o vyvlastnenie pozemkov finančného odboru MNV zo dňa 26.07.1977 (pokús uzavrieť s vlastníkom nehnuteľností kúpnu zmluvu ... nevedol k cieľu, nakoľko vlastník nemá trvalé bydlisko v ČSSR, nachádza sa na neznámom mieste ...);

(iii) zo samotného vyvlastňovacieho rozhodnutia odboru výstavby MNV č. Výst. Fin. 8751/77-Pk zo dňa 09.08.1977 (vyvlastňuje sa na ťarchu pozemnoknižnej vlastníčky, ktorá je pobytom neznáma mimo územia ČSSR).

Skutočnosť, že p. E. E., F. G. bola zo strany konajúcich štátnych orgánov považovaná za osobu na neznámom mieste mimo ČSSR však nemôže obstať a nezakladá sa na pravde. Pobyt p. E. E., F. G. bol totižto známy a vyvlastňovacie orgány mali a boli povinné konať priamo s ňou. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že p. E. E., F. G. opustila územie ČSSR na základe vycestovacej doložky - séria Z 009127 zo dňa 05.02.1974, v ktorej bola uvedená presná adresa jej pobytu, a síce XX F. P., L. G. XXXX L. Q.. Predmetnou vycestovacou doložkou žalovaný doposiaľ nedisponoval, v dôsledku čoho ju nemohol predložiť v konaní pred súdom prvej inštancie a pripojil dôkaz Listu Archivu bezpečnostných složek zo 17.08.2023 (č.l. 960 spisu) a vycestovacia doložka p. E. E., F. G. - séria R. XXXXXX zo dňa 05.02.1974 (č.l. 967 spisu).

S p. E. E., F. G. sa teda vo vyvlastňovacom konaní nekonalo, a to na základe vykonštruovaného tvrdenia o jej neznámom pobyte napriek tomu, že konajúcim štátnym orgánom musel byť jej pobyt známy, pretože územie ČSSR opustila na základe vycestovacej doložky v ktorej bola uvedená adresa, na ktorej sa nachádza. Pokiaľ štátne orgány vedeli, že sa nachádza mimo územia ČSSR (pozri napr. tvrdenie vo vyvlastňovacom rozhodnutí „ktorá je pobytom neznáma mimo územia ČSSR“), tak celkom jednoznačne vedeli aj adresu jej pobytu.

Pani E. E., F. G. teda nemala (ani nemohla mať) akúkoľvek vedomosť o vyvlastňovacom konaní, v dôsledku čoho nemala možnosť byť jeho priamou účastníčkou, ktorá by mohla hájiť svoje práva a právom chránené záujmy. Bydlisko p. E. E., F. G. teda bolo možné zistiť (nakoľko z ČSSR odišla legálne), no napriek tomu s ňou nebolo konané a vyvlastňovacie rozhodnutie jej nebolo doručené. V dôsledku tejto skutočnosti nemohla uplatniť žiadne právne prostriedky na zmenu či zrušenie nezákonného vyvlastňovacieho rozhodnutia. Vyvlastňovacie konanie a rozhodnutie v ňom vydané je nevyhnutné

označiť za nezákonné. Na základe predmetného vyvlastňovacieho konania a rozhodnutia, tak p. E. E., F. G. nemohla prísť o svoje vlastnícke právo.

Žalovaný zdôraznil aj skutočnosť, že vycestovacia doložka bola p. E. E., F. G. udelená v roku XXXX, pričom k vyvlastňovaciemu konaniu došlo v roku 1977, teda s odstupom len 3 rokov od samotného vycestovania. Aj táto skutočnosť, a síce v zásade krátky časový odstup medzi vycestovaním a vyvlastňovacím konaním, svedčí o tom, že konajúce štátne orgány mali celkom jednoznačne konať priamo s p. E. E., F. G. (doručiť priamo jej ponuku na výkup pozemkov či vyvlastňovacie rozhodnutie), pretože adresa jej pobytu im preukázateľne bola známa. E., na adrese, ktorá je uvedená vo vycestovacej doložke - XX F. P., L. G. XXXX L. Q. sa p. E. E., F. G. zdržovala až do času svojej smrti.

Inak povedané, právni predchodcovia žalobcu nikdy vlastnícke právo k predmetnému pozemku nenadobudli, pretože:

(i) vo vyvlastňovacom rozhodnutí je nepresne označený predmet vyvlastnenia;

(ii) za vyvlastnený pozemok neboli do úschovy zložené finančné prostriedky a

(iii) vo vyvlastňovacom konaní sa nekonalo s p. E. E., F. G. napriek tomu, že jej adresa v zahraničí bola štátnym orgánom vykonávajúcim vyvlastnenie známa.

Žalovaný je presvedčený, že konanie štátnych orgánov vystupujúcich v procese vyvlastnenia pozemku p. E. E., F. G. bolo nezákonné a účelové, pričom jednoznačne smerovalo za výsledkom vyhnúť sa poskytnutiu finančnej náhrady za vyvlastňovaný pozemok vyvlastňovanej p. E. E., F. G., čo dosvedčuje aj skutočnosť, že žiadne finančné prostriedky (finančná náhrada) za vyvlastnený pozemok neboli zložené do úschovy.

Poukázal na rozhodnutia: rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo3/03 z 25.03.2003, rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 22Cdo1442/2004, sp.zn. 28Cdo3048/2012, sp.zn. 33Odo1266/2006 a sp.zn. 21Cdo1405/2009, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 11Co 313/2009 z 03.11.2010, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 6Co112/2020 z 02.09.2020.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie z vykonaných dôkazov a so zohľadnením argumentov strán sporu vyvodil správne právne závery a odvolanie žalovaného je neopodstatnené.

10. Historicky nie je presne známe, odkedy sa používa súčasný mestský cintorín. Napriek skutočnosti, že až do konca 18. storočia existoval cintorín pri farskom kostole a významnejší mešťania ako aj duchovné osoby boli ukladané do krypt v kostoloch, nepochybne už v priebehu 17. storočia pochovávalo mesto svojich mŕtvych na cintoríne za hradbami. Jeho základom mohol byť azda ohradený predmestský kostol sv. S. s cintorínom, ako je zobrazený na Rothovej rytine z r. 1667. Najstaršie zachované náhrobné kamene pochádzajú však až z 18. storočia.

Tento mestský cintorín sa vyvinul z viacerých, pôvodne samostatných, častí. Najväčším bol rímskokatolícky cintorín s kostolíkom, chudobincom a márniceou, situovaný východne od mestskej brány, v susedstve H. T. Južne od neho, na východ od dnešnej H. ulice, bol evanjelický cintorín so starobincom. Samostatne, na U., bol pôvodne umiestnený nový neologický židovský cintorín s pohrebnou kaplnkou, založený v roku 1876. Veľká vojenská posádka a vojenské udalosti v 19. a 20. storočí si vyžiadali založenie vojenského cintorína na pozemkoch východne od katolíckeho.

Na východ od evanjelického vznikol zasa tzv. obecný cintorín, pre občanov, ktorí z rôznych dôvodov nemohli alebo nechceli byť pochovaní na žiadnom z cirkevných cintorínov. Tieto jednotlivé časti sa neskôr natoľko rozrástli, že v súčasnosti tvoria jeden celok. (T.)

11. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodенý správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie považuje za preukázané, že vlastníkom nehnuteľností sa stal žalobca na základe rozhodnutia o vyvlastnení z 09.08.1977 č.Výst.Finc.8751/77-Pk v súlade s vtedy platnými predpismi.

Odvolací súd sa najmä stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v bodoch 26 až 35.

12. Ako konštatoval Ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 448/2010 z 13. apríla 2011, prioritným právnym problémom prejednávanej veci je preukázanie vlastníctva sporných nehnuteľností (č.l. 387 spisu – strana 15 Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky).

Predmet konania sa teda nepochybne užíva na účel cintorína od namietaného vyvlastňovacieho rozhodnutia, čo je notoriou, a tak možno konštatovať stav, že žalobca využíva pozemky na uvedený účel ku dňu podania žaloby viac ako 29 rokov.

Je evidentné, že so zreteľom na osobitné okolnosti veci, tak ako boli objasnené súdom prvej inštancie, dobromyseľnosť žalovaného, ale aj jeho právnych predchodcov, je vylúčená, a to najmä z dôvodov, tak ako ich uviedol prvostupňový súd v bodoch 33. až 35 a 37. Navyše odvolací súd je presvedčený, že ani jeden z predchodcov žalovaného so zreteľom na predmet sporu a účel, na ktorý slúži, nemohol vzhľadom na tieto okolnosti byť dobromyseľným nadobúdateľom.

Závažným faktom spochybňujúcim celý proces nadobúdania je samotná výpoveď konateľa žalovaného v súvislosti so zapojením do celého procesu prevodov osoby L. A. a s tým súvisiacej pôžičky a zmluvy o zriadení záložného práva, na ktorej základe sa realizovala dobrovoľná dražba, s tým, že podľa výpovede konateľa pred policajným orgánom v čase uzavretia zmlúv sa stretávali na Ukrajine a existujú závažné pochybnosti o reálnom odovzdaní 10.000.000,- Sk, čo sa žalovanému racionálne odvrátiť nepodarilo.

Naviac p. J. (ako konateľ spoločnosti) pred tkzv. prvým nadobudnutím v rade od p. I. na p. C. uzavrel s p. I. dňa 10.08.2006 zmluvu o postúpení pohľadávky, čo v súvislosti s prepojeniami jednotlivých aktérov všetkých prevodov (pozri bod 11 až 17 a 34 napadnutého rozsudku) spochybňuje konanie účastníkov týchto vzťahov, že postupovali čestne, bez zlého úmyslu a v súlade s dobrými mravmi (pozri bod 35 napadnutého rozsudku).

13. K jednotlivým podstatným námietkam uvedených v odvolaní je dôležité uviesť nasledovné:

14. K námietke, že výmera vyvlastňovaného pozemku nebola súladná so skutočnou výmerou, odvolací súd konštatuje, že už v čase pozemkovej knihy (do 01.01.1951) platila doktrína o tom, že pozemková kniha nezodpovedá za výmeru.

15. Odvolací súd poznamenáva, že pozemková kniha v ďalšom období až do 01.04.1964 mala už len evidenčný charakter.

16. Odvolací súd musí konštatovať nedostatky spojené s neskorším evidenčným systémom (evidencia nehnuteľnosti podľa Zákona č. 22/1964 Zb.), ktorý evidenciu nehnuteľnosti reguloval.

17. Niet najmenší dôvod ustupovať od doktríny, že len chybná výmera dotknutého pozemku, či už na účely prechodu, alebo prevodu izolovane nespôsobovala neúčinnosť prevodu alebo prechodu nehnuteľnosti.

18. Dôležitá bola identifikácia dotknutého pozemku a v danej veci odvolací súd nemal pochybnosti o tom, že vyvlastnenie sa týkalo žiadneho iného, ako sporného pozemku, ktorý v tom čase mal nezameniteľné číslo XXXX/X. S týmto evidenčným číslom bola spájaná v čase vyvlastnenia tá časť zemského povrchu, ktorá korešpondovala spornému pozemku určenému na zriadenie mestského cintorína.

19. Pokiaľ ide o náhradu, tento aspekt dotváral rolu v rámci reštitúcií, na porovnanie § 6 ods. 1 písm. j.) Zákona č.87/1991Z.b. o mimosúdnych rehabilitáciách „Povinnosť vydať vec sa vzťahuje na tie prípady, keď v rozhodnom období vec prešla na štát vyvlastnením bez vyplatenia náhrady“, alebo § 6 ods. 1 písm. n.) zákona č.229/1991Z.b. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku „oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady“.

20. K odvolacej námietke, že vyhláška č. 23/1964 Zb. upravovala záväznosť údajov o výmere odvolací súd konštatuje, že takáto právna úprava ešte neznamenala nezvratiteľný údaj o rozsahu pozemku tak čo do výmery ako aj hraníc, ktorú platná právna úprava upravuje. (záväznosť údajov v katastri § 70 ods. 2 Katastrálneho zákona).

21. Ako už odvolací súd uviedol vo vzťahu k dotknutému pozemku dochádzalo k zmenám, ktoré nie vždy sa pretavili do geodetického zosúladenia a čo do zaevidovania adekvátnej výmery.

Kľúčové je však, že predmetom občianskoprávných vzťahov nie je parcela, ale pozemok, parcela je len evidenčným termínom vrátane všetkých evidenčných komponentov a teda i výmery. Pozemok ako predmet právnych vzťahov je determinovaný jeho hranicami v prírode a tie boli kľúčové aj pre účinnosť

vyvlastňovacieho rozhodnutia. V čase vyvlastnenia pozemok bol určený jeho polohou a hranicami funkčne určenými v prírode na cintorín.

22. Obsah spisu nepodporuje záver, že by dotknutý pozemok (pod „mpč.“) bol v prírode z hľadiska jeho geodetického a funkčného vymedzenia sporný. Z hľadiska presnosti geodetických bodov sa súčasné zameriavanie nedá ani len zrovnávať s geodeticko-technickými možnosťami v 80.-tych rokoch minulého storočia.

23. To ale neznamená, že len kvôli nesprávnej výmere sa anulovali všetky vyvlastnené pozemky ako už odvolací súd uviedol. Aj vyvlastnenie mohlo predstavovať reštitučný dôvod, no len pri splnení zákonných podmienok, ak pozemok neslúžil na účel, na ktorý bol vyvlastnený alebo nebola vyplatená náhrada.

24. Osamotené nevyplatenie náhrady netvorilo prekážku jej uplatnenia a domáhania sa jej.

25. Implicitne už samotné konštatovanie zo strany žalovaného vo vzťahu k náhrade za vyvlastnený pozemok, nasvedčuje, že muselo dôjsť k nejakej právnej skutočnosti, pre ktorú je typická náhrada.

26. Obsah spisu neumožňuje prijať záver o inej právnej skutočnosti, s ktorou sa spája náhrada než aká bola identifikovaná v predmetnej veci, a to v súvislosti s vyvlastnením za náhradu. V tejto časti odvolací súd považuje za dôležité konštatovať, že žiadnymi predpismi nedokáže napraviť všetky krivdy z minulosti vrátane nevyplatenia náhrady.

27. Odvolací súd poukazuje na to, že predmetné rozhodnutie bolo vydané oprávneným orgánom, nadobudlo právoplatnosť a došlo k vyvlastneniu, pričom meritórnu správnosť správneho aktu súd nie je oprávnený skúmať.

28. Z judikatúry je dôležité pripomenúť, že Ústavný súd konštatuje, že tak z obsahu sťažnosti ako aj z pripojených relevantných listinných dôkazov (dovolacieho rozsudku Najvyššieho súdu SR č.k. 5Cdo103/03-323 z 29. septembra 2004 a právoplatného odvolacieho rozsudku Krajského súdu sp.zn. 2Co421/2005 z 24. februára 2006) je nepochybné, že pôvodný právoplatný rozsudok krajského súdu, ktorý priznal sťažovateľkám vlastnícke právo, bol najvyšším súdom v dovolacom konaní zrušený. Najvyšší súd ako dovolací súd vyslovil záväzný právny názor nepriaznivý pre sťažovateľky, podľa ktorého hoci sťažovateľky svoje vlastnícke právo nestratili, napriek tomu nie je v právomoci všeobecných súdov preskúmať správnosť rozhodnutia správneho orgánu o pridelení pozemkov sťažovateľiek do osobného užívania žalovaných. Vyplýva to zo skutočnosti, že rozhodnutie správneho orgánu je podľa všetkého chybné, nie však nulité (pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 332/06). Najvyšší súd teda uzatvára, že „V prejednávanej veci predmetné rozhodnutie bolo vydané, nadobudlo právoplatnosť a teda došlo ku konfiškácii, pričom meritórnu správnosť aktu samého súd nie je oprávnený skúmať. To platí aj o otázke, či je správne skutkové zistenie uznesenia, že býv. vlastníci pozemkov sú na neznámom mieste (a z toho vyplývajúci zvolený spôsob doručenia upovedomenia, najmä, keď aj lehota od vyhlásenia na úradnej tabuli nepochybne už uplynula). (Nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 379/2016).

29. Uvedené platí aj pre otázku, či je správne skutkové zistenie rozhodnutia, že bývalá vlastníčka pozemku je na neznámom mieste a z toho vyplývajúci zvolený spôsob doručenia rozhodnutia, najmä keď aj lehota od vyhlásenia na úradnej tabuli nepochybne uplynula (porov. nález Ústavného súdu SR I. ÚS 379/2016 z 29. marca 2017).

30. K námietke, že sa s pani G. nekonalo, odvolací súd sa pridrižiava judikatúry, podľa ktorej nemožno prípadné procesné pochybenia v administratívnom konaní nahrádzať, ani naprávať v občianskom sporovom konaní. Ako už odvolací súd uviedol, niektoré krivdy z minulosti sa výslovne týkali procesných nedokonalostí, aj právnych nedostatkov, vrátane vyvlastňovacích konaní a sotva by sa dali napraviť všetky pochybenia, vrátane procesných.

31. Tým odvolací súd nechce povedať, že úplne vylučuje ochranu vlastníckeho práva aj na základe nedostatkov pri postihovaní majetku v dobe pred rokom 1989.

Muselo by ísť o tak závažné zistenia, ako napríklad zistenie, že žiadne vyvlastňovacie konanie neprebehlo, o takýto prípad sa zjavne v dotknutej veci nejedná, keďže vyvlastňovacie konanie

k predmetnému pozemku prebehlo pod sp.zn. VYST.FINC.8751/77-PK, pričom vyvlastňovacie konanie má svoje vlastné označenie a doručované bolo opatrovníkovi.

32. Odvolací súd sa stotožňuje s procesnou výhradou žalovaného, že ak bola adresa pani G. známa, tak príslušný správny orgán mohol vyvinúť vyššiu mieru procesnej aktivity. No to nič nemení na závere, že ide o procesné pochybenie napadnuteľné podľa vtedy platných právnych predpisov a inak len už v rámci reštitučných dôvodov, čo ale nie je prípad žalovaného.

33. K argumentu o nadobudnutí vlastníckeho práva dedením p. I. odvolací súd aprobuje odôvodnenie súdu prvej inštancie, že „v čase smrti poručiťky - E. E. F. G. dňa X.X.XXXX neboli reálne v jej vlastníctve a preto ani nemohli prejsť na dedičku E. H. I., nar. X.XX.XXXX.“ (pozri osvedčenie o dedičstve sp.zn. 26D 290/2004-741 spisu).

34. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie považuje za preukázané, že vlastníkom nehnuteľností sa stal žalobca na základe rozhodnutia o vyvlastnení z 9.8.1977 č.Výst.Finc.8751/77-Pk v súlade s vtedy platnými predpismi. Okolnosť, či bol alebo nebol zapísaný do evidencie nehnuteľností, je vzhľadom na jej evidenčný charakter (ani Občiansky zákonník, ani zákon č. 22/1964 Zb. neviazali nadobudnutie žiadneho vecného práva zápisom do evidencie) nepodstatné.

35. Odvolací súd v súvislosti s ďalšími odvolacími námietkami považuje za potrebné poukázať na rozhodnutie č. 61 uverejnené v stanoviskách a rozhodnutiach vo veciach občianskoprávných v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 4/2014, podľa ktorého „ak ten, vec ktorého bola dražená v rámci dobrovoľnej dražby, nebol jej vlastníkom, nestal sa vydražiteľ príklepom a zaplatením ceny dosiahnutej vydražením vlastníkom draženej veci a to ani v prípade, že bol inak zachovaný postup podľa § 10 až § 33 zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (uznesenie Najvyššieho súdu SR z18.12.2012 sp. zn. 2MCdo/20/2011).“

36. Niet najmenší dôvod neaplikovať túto doktrínu aj na žalobcu, ktorý rovnako nebol účastníkom dobrovoľnej dražby.

37. Tak ako už odvolací súd uviedol v bode 12 tohto rozsudku súd prvej inštancie správne stotožnil skutočnosť, ktorá u každého priemerného pozorovateľa musela objektívne vyvolať neistotu, podozrenie a otázky, či nadobudnutie a prevod pozemku cintorína bude bezchybný. Odvolací súd zvýrazňuje, že užívanie prevádzanej nehnuteľnosti žalobcom teda osobou zjavne odlišnou od prevodkyne a nezáujem nadobúdateľov o zistenie tohto stavu predstavuje jednu z významne pôsobiacich okolností, spôsobilých narušiť dobromyseľnosť záujemcov o nehnuteľnosť a to aj v právnych poriadkoch, ktoré vychádzajú z materiálnej publicity údajov o vlastníckych a iných právach v evidenciách nehnuteľností.

38. Odvolací súd považuje za potrebné ešte raz zdôrazniť, že predmetné konfiškačné rozhodnutie bolo vydané pred takmer 29-imi rokmi ku dňu podania žaloby, pričom od roku 1977 do roku 2007 sa žalobkyňa považovala za vlastníčku predmetných pozemkov na základe vyvlastnenia podľa § 114 zákona č. 50/1976 Zb. Právna istota osôb, ako aj zachovanie nevyhnutnej autority štátu vyžadujú, aby právoplatné rozhodnutie súdu alebo správneho orgánu, na základe ktorých určitá osoba nadobúda alebo je zbavená vlastníctva k veci, bolo nespochybniteľnou právnou skutočnosťou, majúcou účinky do budúcnosti. Plynutie času je tak závažnou skutočnosťou, ktorej treba priznať faktické účinky.

39. Napriek tak závažnej skutočnosti (užívanie predávaného pozemku na účely mestského cintorína Mestom Prešov-žalobcom od roku 1977 teda osobami odlišnými od p. G. alebo p. I.) sa právny predchodcovia ako aj odvolateľ nemobilizovali smerom k zisťovaniu a overeniu, z akých dôvodov je zriadený cintorín na pozemkoch.

40. Odvolací súd poznamenáva k úvahám Mesta Prešov zameniť, alebo odkúpiť pozemok ako argumentačného prvku žalovaného (zámena alebo kúpa za 600 Sk / m²), že takéto začaté, no neukončené a právne neuzavreté úkony nemajú žiadne právne účinky, na tom nič nemení ani to, že sa táto agenda stala predmetom rokovania aj mestského zastupiteľstva.

41. Pokiaľ sa odvolateľ a jeho právny predchodcovia uspokojili len s tým, že pani G. resp. pani I. svedčil zápis na liste vlastníctva nekonali dostatočne obozretne v záujme starostlivo zisteného objektívneho stavu veci.

Subjektívna stránka posudzovania rušivých prvkov prevodu, nepostačuje a preto námietky odvolateľa sú neopodstatnené, skúmaním objektívnych prvkov dobromyseľnosti nadobúdateľa, sa napĺňa zmysel súdneho konania. Argumentácia odvolateľa, že jeho právny predchodcovia p. I., p. C., fy Cartes, s.r.o., p. C. konali s náležitou opatrnosťou, zjavne neobstojí.

42. Navyše aj odvolací súd vyjadruje vážne pochybnosti v zhode so súdom prvej inštancie jednak o existencii reálneho kontraktu v súvislosti s platnosťou zmluvy o pôžičke a zmluvy o zriadení záložného práva, tak ako to z dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo („že v čase ich uzavretia sa štatutárny zástupca spoločnosti BENC, s.r.o. nezdržoval v Slovenskej republike, a vyjadrenia žalovaného ohľadom spôsobu ich uzavretia pôsobia rozporuplne, keďže C. J. pred policajným orgánom najprv uviedol, že s L. A. nebol v rozhodnom čase (t.j. v čase uzavretia zmlúv) v kontakte, no neskôr v tomto konaní uviedol, že sa ním stretával na Ukrajine, resp., že zmluvy mohli byť ním podpísané a odoslané prostredníctvom pošty“), ako aj vážne pochybnosti o súlade konania právnych predchodcov žalovaného ako aj samotného žalovaného (viď bod 12 tohto rozsudku) s dobrými mravmi.

43. V súvislosti s dôvodmi odvolania je potrebné poukázať v tejto súvislosti na jeden z ostatných nálezov č.k. IV. ÚS 65/2019 z 26. januára 2021. Aj na aplikačnú a záväznú judikatúru in concreto veľký senát najvyššieho súdu uznesením sp.zn. 1VOBdo/2/2020 z 27. apríla 2021 zjednotil rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviedol, že na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. S poukazom na právnu zásadu, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má, nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastník nehnuteľností.

44. Prelomeniu zásady nemo plus iuris odvolací súd musí vykladať reštriktívne a preto nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka právna úprava umožňuje len v zákonom upravených prípadoch, predstavujúcich výnimku zo zásady, že vlastnícke právo možno nadobudnúť len od vlastníka, a len v týchto prípadoch zákon uprednostňuje ochranu dobromyseľného nadobúdateľa veci a umožňuje prelomenie zásady nemo plus iuris. Rozširovanie ochrany dobromyseľného nadobúdateľa nad konkrétne zákonné výnimky je neprípustné.

Je nevyhnutné konštatovať, že postup žalovaného a jeho právnych predchodcov nemožno priradiť medzi výnimky z nadobudania vlastníctva, že vlastnícke právo možno nadobudnúť len od vlastníka (nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet), ktoré sú nasledovné:

- 1) neoprávnený dedič (§ 486 občianskeho zákonníka);
- 2) obchodnoprávne vzťahy (§ 446 obchodného zákonníka);
- 3) konkurzné konanie (§ 93 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii);
- 4) prevod cenných papierov (§ 19 ods. 3 zákona o cenných papieroch);
- 5) exekúcia (upravené nepriamo v § 140 ods. 2 písm. l) v spojení s § 150 ods. 2 exekučného poriadku).

45. Dobromyseľnosť nadobúdateľa sa má podľa názoru dovolacieho súdu posudzovať prísne, teda, či so zreteľom na všetky okolnosti danej veci mohol byť nadobúdateľ dobromyseľný v čase nadobudnutia nehnuteľností, že predmetné nehnuteľnosti boli vo vlastníctve jeho právneho predchodcu a nie inej osoby. Základným rozlišujúcim kritériom je, či držiteľ veci alebo vykonávateľ práva pri normálnej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti daného prípadu rozumne od neho požadovať, mohol alebo nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec, ktorú fakticky ovláda alebo právo, ktoré vykonáva, patria. Zreteľ je potrebné brať na všetky okolnosti prípadu, avšak najmä na spôsob využívania nehnuteľností, jej polohu a pod.

46. Dobrovoľná dražba, z výsledku ktorej sa stal vydražiteľom p. C., sa konala za okolností, ktoré museli každému, kto nahliadol do podkladov dražby, vzbudiť podozrenie, že tu v jej prípade ide o simulovaný, resp. cielene a umelo vyvolaný úkon. Zmluva o pôžičke medzi Benc, s.r.o., a Cartes., s.r.o., bola uzavretá 18. augusta 2006, pričom už 19. augusta (teda deň nato!) dlžník vrátil štvrtinu požičanej sumy (2.500.000,- Sk). Takýto postup nemá žiadne ekonomické opodstatnenie a už na prvý pohľad

je zrejmá jeho účelovosť. Následné uzatvorenie zmluvy o vykonaní dražby 28. novembra 2006 (t.j. tri mesiace po uzavretí zmluvy o pôžičke!) je preto rovnako účelové.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že dobrovoľná dražba nemohla viesť k nadobudnutiu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vydražiteľom H. C., keďže spoločnosť Cartes, s.r.o., ako záložca nebola tiež vlastníkom predmetu dražby a originárne nadobudnutie nie je v zmysle vyššie uvedených záverov možné. Keďže však H. C. nebol vlastníkom sporných nehnuteľností, nemohol vlastnícke právo ani previesť zmluvou z 8. februára 2007 na žalovanú. Vydržanie tu vzhľadom na časové súvislosti prípadu (osvedčenie o dedičstve z roku 2004, žaloba podaná v roku 2006) neprichádza vôbec do úvahy.

V konaní tak nebolo preukázané, že by žalobca stratil svoje vlastnícke právo. V dôsledku toho správne rozhodol prvostupňový súd, keď za týchto okolností určil, že žalobca je vlastníkom sporných nehnuteľností.

47. Inak povedané dobrovoľná dražba bez ďalšieho nemohla viesť k nadobudnutiu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vydražiteľom H. C., keďže spoločnosť Cartes, s.r.o., ako záložca nebola tiež vlastníkom predmetu dražby a originárne nadobudnutie nie je v zmysle vyššie uvedených záverov možné. Keďže však H. C. nebol vlastníkom sporných nehnuteľností, nemohol vlastnícke právo ani previesť na žalovanú. Odvolací súd je presvedčený, že so zreteľom na všetko uvedené vlastníkom pozemkov je žalobca.

48. Správne výroky vo veci zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Za daného stavu odvolací súd rozsudok v spojení s opravným uznesením ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

49. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 255 CSP s poukazom na ust. § 396 CSP a zásade úspešnosti, zodpovedá aj výrok o ich náhrade.

50. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).